

ŠTAJERSKI GOSPODAR

ERSCHEINT JEDEN SAMSTAG

Uredništvo in upravištvo: Marburg a. d. Drau, Badgasse 6 - Naročnina: letno RM 2.50, polletno RM 1.40, četrletno 75 Rpt

I. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag, 20. September 1941

Nr. 26

Zmagovito prodiranje preko Dnjepra

V severnem odseku vzhodne fronte tri sovjetske armade popolnoma poražene

Napadalne akcije na Vzhodu se razvijajo v največjih izmerih - Borba za Leningrad brez prenehanja - Vedno hujši udarci nemškega letalstva

Vrhovno poveljstvo nemške vojske je prefekti petek v svojem poročilu uvodoma ugotovilo, da napredujejo nemške napadalne operacije kljub slabemu vremenu in težavnim teren-skim razmeram. To dejstvo je treba imeti stalno pred očmi, da se lažje presodi ogromne uspehe, ki jih je nemška vojska skupno z zavezniki dosegla na vseh važnih področjih vzhodne fronte. Že v nedeljo je vrhovno poveljstvo lahko sporočilo razveseljivo vest, da se vsled ugodnega poteka operacij prikazujejo obrisi nove uspešne bitke.

Pomisliiti je treba, da so pešči ene same nemške divizije na severu vzhodne fronte v teku enega dneva v boju zavzeli 150 poljskih utrd, bunkerjev in raznih drugih postojank boljševikov. Kljub slabemu vremenu in najtežjim cestnim razmeram je neka druga nemška infanterijska divizija uničila 113 sovjetskih tankov, ki niso bili v stanju, ustaviti nemškega pohoda. Ena nemška oklopna divizija je od 22. junija do 31. avgusta uničila oziroma zaplenila 854 tankov, nad 400 topov in 200 letal, ki so bila deloma sestreljena, deloma pa na tleh uničena.

Na leningradski fronti so že v nedeljo vdrle močne nemške suhozemne sile v obrambni pas, ki se vedno bolj in bolj zožuje. Kljub srditemu odporu boljševikov se je začel jekleni obroč okrog Leningrada ob pričetku tedna vedno tesneje sklepati. Boljševiki so skušali prodrati nemški jekleni obroč na ta način, da so poslali v boj najtežje tanke, ki naj bi zaustavili nemške oklopne odrede. Vsi boljševiški napadi so bili s krvavimi izgubami za boljševike odbiti. Boljševiki so pri tej priliki izgubili večje število najtežjih tankov, med njimi tudi takih po 52 ton.

Nemško letalstvo je povsod izdatno podpiralo operacije suhozemne vojske,

zlasti pa so bile izpostavljene nemškim bombam pristaniške naprave in ladje v Črnem morju. Posebno hudi so bili udarci nemškega letalstva na železniška križišča na polotoku Krim, kjer so boljševiki na suhozemni ožini izkopali zelo močne in v globino segajoče utrdbe, ki naj bi po njihovem mnenju zaustavile nemški prehod in zasedbo polotoka.

V Ukrajini so nemške čete z uspešno pomočjo letalstva izvedle ob Dnepru drzne napade. Zgradile so si na najvažnejših točkah spodnjega Dnjepra mostišča, ki so jih morale proti srditim sovražnim napadom braniti deloma tudi s pomočjo oklopnih odredov. Kljub temu odporu so nemške čete razširile omenjena mostišča, ki so omogočila nemškim divizijam zmagovit prodor proti vzhodu v najširši fronti.

Nemško letalstvo je nadaljevalo v

srednjem in na južnem sektorju vzhodne fronte svoje uničevalne napade proti sovražnim četam z velikim uspehom. Najtežji udarci so veljali poljskim postojankam ter unikajočim se kolonom. Na dveh letališčih so bili uničeni hangarji in barake, obenem pa tudi 25 letal na tleh. Neko po sovjetskimi četami napolnjeno mesto je bilo težko bombardirano in je bil pri tej priliki kolodvor popolnoma porušen. Letalski napadi so veljali tudi važnim železniškim progam južne Ukrajine ter progam, ki vežejo Ukrajino z polotokom Krim. Nemške letalske bombe so izzvale tudi v prostoru okrog Kijeva velika razdejavanja, pri čemer so bile tudi težko prizadete sovjetske čete, namenjene na fronto. Pri napadih na sovjetske avtomobilske kolone so letala uničila 550 vozil. Nemška letala so s svojimi napadi na sovjetske oklopne kolone uničila tudi 20 tankov.

Stalin pošilja zadnje rezerve v boj

Obupna igra kremeljskega trinoga - Značilne ugotovitve ameriškega dopisnika Wieganda

Nemški listi poročajo iz New Yorka: Znani dopisnik Hearstovih listov, Karl v. Wiegand, poroča iz Sanghaja sledeče:

Stalin je vrget vse svoje rezerve, tako ljudi kakor tudi material, na fronto, da bi v obupnem in riskantnem podjetju zaustavil nemške armade. Položaj Sovjetije je postal popolnoma zmešan, zlasti pa od tistega trenutka, ko so Angleži združili svoj agitacijski stroj s propagando Sovjetov. Moskovskim vestem bi se verjelo več, ako ne bi vsebovale fantastičnih števil, ki se izkazujejo takoj kot napačne.

Wiegand navaja v svojem poročilu

protislovja v sovjetskih trditvah glede zavzetja Smolenska in Revala ter opozarja na dejstvo, da se nemška poročila ujemajo z resničnostjo. Ameriški dopisnik se bavi z brutalno nečlovečnostjo in z nasilji, ki so tako značilna za zgodovino sovjetov. Nov primer te nečlovečnosti je izselitev 400.000 Nemcev z Volge v Sibirijo tik pred zimo in spričo dejstva, da ne izvajajo nikakih priprav za nastanitev teh nesrečnikov.

Dan molitve v angleških cerkvah za brezbožnika Stalina — tako končuje Karl v. Wiegand svoje poročilo — je moral pri mnogih odkritosrčnih kristjanih izzvati porazna čustva.

(Atlantic, Valtingojer)

Zwölf Kilometer vor Tobruk. Die Männer der B-Stelle. Im Hintergrunde sichert ein Maschinengewehrposten

Duh zmaguje, ne število!

Orjaška borba, ki se odigrava na Vzhodu pred očmi sodobnosti, bo odločila o usodi zapadne kulture in civilizacije. Nasproti si stojita nemški idealizem, vtelesen v nacionalsocializmu, in boljševizem, ki ga predstavljajo predvsem židje in izmeček vseh mogočih izvenevropskih plemen. O tem, kako bo izpadel dvoboj med obema silama, ne more biti nobenega dvoma. Nemške in zavezniške armade stojijo globoko v Sovjetiji in uničujejo neusmiljeno armado za armado, divizijo za divizijo. Milijoni vojakov si stojijo nasproti, toda med temi milijoni obeh taborov je ogromna razlika. Na nemški strani vidimo visoko kultiviranega, izobraženega in izpopolnjenega vojaka, ki je pred pozivom v vojsko Adolf Hitlerja užival najvišje blagodati nacionalsocialistične države. Živel je v primeri s sovjetskim človekom v pravcatem razkošju in da ni izbruhnila vojna, bi danes v Fallersleben producirali letno nad milijon ljudskih avtomobilov, namenjenih nemškemu ročnemu in duševnemu delavcu. Nemški vojak je nosilec ideje, da mora delovni človek zavzemati v narodnem občestvu položaj, ki mu gre po vsej pravici. To idejo je po vseh prejšnjih klavernih poskusih marksizma uresničil Adolf Hitler. Führer je sprostil nemškega delavca, dvignil je življensko ravnen delovnega človeka naravnost do za-

vidljive višine, s tem pa si je Führer nakopal besno sovraštvo anglosaške plutokracije in boljševiške diktature delavskih izkoriščevalcev. Ako se mora danes nemški vojak boriti na Atlantiku proti plutokratski Angliji in na Vzhodu proti boljševiški Sovjetiji, je to zelo dosledno, kajti v objemu sta se našla plutokrat in boljševik, ki jima zboljšanje gmotnega položaja najširših ljudi nikakor ni po volji. Angleški lordi in moskovski zločinci vedo prav dobro, da jim je nacionalsocializem kot nauk bodočnosti nevaren, zato so se združili v satanskem naklepu, uničiti Nemčijo in strmoglaviti zares ljudski režim Führerjeve Nemčije.

Nasprotniki Nemčije so se strahovito zmotili. Duhu nemškega vojščaka so zoperstavili število Stalinovih azijskih trum, misleč, da bo v tej vojni odločilo število. To ni prav nič čudnega. Plutokratje in boljševiki ne morejo misliti drugače kakor materijalistično, zato malikujejo število. Plutokratje se zanašajo na milijarde v zlatu, Stalin pa je računal s številom tankov, letal in divizij. Bilo bi neumestno, podcenjevati žilavost Stalinovih bednih trum, ki se borijo za podaljšanje nečloveškega življenja pod azijsko-despotskim režimom rdečega carja, toda dosedanji veliki uspehi nemške vojske in zaveznikov so pokazali, da zmaguje na tej odločilni

fronti predvsem inteligenca, prisebnost in umetnost kombinacij orožja. Boljševiki pošiljajo svoja letala proti Nemcem liki jatam škorcev, ki jih večji lovec z dobro naperjenim strelom kratkoma decimira. V tedenskih pregledih vidimo na filmskem platnu, da se naši letalski asi tako rekoč igračkajo s sestreljevanjem sovjetskih bombnikov in lovcev. Nemški letalci beležijo rekorde, ki so edinstveni v zgodovini letalskih bojev. Tu že prihajamo do dokazane ugotovitve, da ni število odločilni faktor, temveč duh, ne oziraje se na to, da ni število nemških letal, tankov in topov nič manjše od sovjetskih. Stalinov račun, zgrajen zgolj na številkah, se je tedaj pokvaril. Tako doživljamo v teh dneh trajno in učinkovito propadanje vojne filozofije, ki je zgrajena zgolj na materijalistični podlagi. Sicer si pa Stalin in njegovi plutokratski pajdaši naj ne mislijo, da Führer ni dobro pripravil svoje ogromne milionske armade, preden je vrgel moskovskim oblastnikom rokavico pred noge. Danes je nemški vojak, prekvášen v ljubezni do svoje velike domovine in poln zavesti odgovornosti do evropske civilizacije in kulture, neizprosno v svojem pohodu proti Vzhodu. Jekleni obroč okrog Leningrada, glavnega mesta boljševiške revolucije, se zožuje z vsakim dnevom. Bunkar za bunkarjem pada pod udarci nemške artilerije, ki razbija s svojo edinstveno municijo tudi najtrše »orehe« sovjetske obrambe. Spričo takega položaja je umljivo, da raste zaskrbljenost ne samo v Moskvi, nego tudi v Londonu in Washingtonu. Plutokratje stikajo glave in konferirajo z boljševiški odposlanci o načinu in možnosti anglosaške pomoči ubijalcem človeštva. Nič več ne govorijo o svoječasno napovedani moskovski konferenci. V Kremlju vlada strah pred bodočnostjo, ki je temna in nepregledna. Boljševizem se izžvlja v krčevitih poskusih, zaustaviti mogočni nemški vojni stroj, v zažiganju vasi in mest, skratka v uničevanju lastnega prebivalstva, dobro vedoč, da nad temi pogorišči ne bo nikdar več vihrala rdeča zastava s srpom in kladivom. Duh zmaguje na tej orjaški fronti in ne mrtvo število! F. G.

**Pozdrav vseh zavednih
Spodnještajercv je**

„Heil Hitler!“

„Sovjetija bo vojno izgubila“

Pomembni govor finskega ministra Tannerja - O posebnem miru Finske s Sovjetijo ni govora

Finski minister Tanner je imel te dni v mestu Waasa na nekem velikem zborovanju govor, v katerem je obrazložil stališče Finske napram sedanjim dogodkom, obenem pa je odločno zavrnil inozemske vesti o neki finski pripravljenosti za sklenitev posebnega miru s Sovjetijo.

Minister Tanner je dejal med drugim, da Finska svojega držanja po zimski vojni s Sovjetijo nikakor ni spremenila. Svojega stališča pa tudi Sovjetija ni spremenila, ki je po ministrovih besedah ostala barbarska država, ki je prežala pred ozemljem sosednih dežel, akoprav se sedaj postavlja kot nekaka branilka svobode in rešiteljica demokracije. Medtem se je tudi ostali svet popolnoma spremenil. Nemčija je sedaj nasprotnik boljše vizma, dočim sta Anglija in Amerika zaveznika Sovjetske Unije.

Sedaj poskušajo z raznimi manevri svoje vmešavanje v vodstvo finske vojne. Že dva tedna traja velika gonja zapada proti Finski. Izmišljajo si vse mogoče, češ, da je Finska pretrpela krvave izgube in da je finski narod vsled vojne utrujen. Tako zatrjujejo, da obstoja na Finskem močna mirovna stranka, ki da je baje dosegla mirovna pogajanja s Sovjetijo. Kljub uradnemu zanikanju s strani finske vlade so te vesti razširjale nemoteno naprej in jih bodo menda tudi v bodoče.

Namen teh vesti — je dejal minister Tanner — je povsem jasan. Na Finskem ni bilo nikogar, ki bi se bil podal k takim pogajanjem. Nastane tudi vprašanje, s kom neki bi se Finska pogajala.

Napram sedanjim kremskim oblast-

nikom Finska ne more imeti nobenega zaupanja, ker so prelomili vse prejšnje pogodbe. Razun tega ne more biti nobenega dvoma o tem, da bo Sovjetija izgubila vojno z Nemčijo. Mir, ki bi ga torej Finska sklepala s Sovjetijo, bi postal ničeven. Jasno je, da sredi vojne ne moremo dajati sovražniku informacij o tem, ali bomo stali ali pa korakali. Tudi o smeri našega poхода ne moremo dajati nikakih informacij.

Smrtna vožnja v Kronstadt

Piše Kriegsbericht Dr. Kurt Homolka

PK. 330 kilometrov je od Revala do Kronstadta. Morska pot je še razmeroma daljša. To ogromno pot je uporabila velikanska spremljava sovjetov, ki naj bi izvedla evakuacijo poraženih čet iz Revala. Tri dni in noči je bila sovjetska spremljava izročena nemškimi strmoglavcem (Stuka), ki so se vdrali s svojimi bombami v spremljavo liki volkovom v ovčjo čredo. Iz poročil vrhovnega poveljstva nemške vojske je svet doznal število potopljenih in sežganih sovjetskih ladij. V naslednjem podajamo značilno sliko borbe, ki jo je vodil Feldwebel H. s svojo posadko.

Ob jutranjem svitu je štartal Feldwebel H. s svojo Ju 88 (Stuka). Predpoldan je bilo letalo nad spremljavo. »V nepregledni črti — tako je pripovedoval Feldwebel — je ležala spremljava pod nami. Na čelu je plula težka križarka razreda »Kirov«, ki je dobila pred par dnevi v revalski luki štiri polne zadetke. Bilo je letalo naše skupine, ki je križarko težko zadelo. Za

(PK. Casper-Scherl.)

Rumänischer General zeichnet deutsche Soldaten aus für ihren hervorragenden Einsatz an der Südfront

križarko so se vrstile ena transportna ladja za drugo, obdane od rušilcev, torpedovk, minolovcev in manjših edinic. Nismo bili edini napadalci. Protiletalska artilerija na ladjah je streljala, kar so prenesle cevi. Tri, štiri transportne ladje so bile v plamenih. Eno sem prav videl, kako se je potapljala. Hitro sva si izbrala novo žrtev, neko štiritisočtonsko ladjo, ki je plula med dvema rušilcema. Postavil sem aparat na glavo. Med padcem sem točil bombe. Strelec je zakričal »Zadeto! Dim!« Ko sem vlovil letalo ter se pogнал v ovinek, sem še pravočasno videl, kako se je potopil goreči parnik.

Pri najboljšem bojnem razpoloženju smo štartali pozno popoldan. Nekateri tovariši naše skupine so medtem še javili nekaj potopitev in poškodb. Vedno ista slika. Zopet sta goreli dve ladji, ki sta pluli nekoliko izven spremljave. Nahajali smo se ravno nad dvema rušilcema. Eden je vozil križem kražem, drugi pa neverjetno počasi in trdovratno v eni smeri. Vsa spremljava se je morala ravnati po hitrosti poškodovane križarke in počasnega transportnika. Zopet sem se vrgel na svojo žrtev, obenem pa so padali naši težki kalibri v zračno brezno. Boljševiki so streljali, toda na neki drugi aparat. Ker smo ležali v soncu, nas očividno niso zagledali. Ob vijugih sem videl samo še velik dim. Rušilcev pramec je gledal še nekoliko iz vode. Minuto pozneje je bil samo še dim, kjer je preje plul sovjetski rušilec. Imeli smo mnogo sreče — tako je končal Feldwebel svoje opisovanje — in srečo, tako pravi Moltke, ima trajno le tisti, ki je sposobnejši.«

(PK. Schwarz-Weltbild)

Über Geröll und Steine hinweg müssen sich unsere Truppen den Weg an der Kampffront im Norden bahnen

Židje in komunisti so razkrojili srbski narod

Poučna stran srbskega notranjega razkroja

V zadnjem času poročajo listi pogostoma o brezmiselnih napadih raznih komunističnih tolpa na srbsko žandarmerijo, občinske urade itd. Ti napadi, ki jih skuša vlada generala Nedića zlomiti z vsemi razpoložljivimi sredstvi, so viden izraz neke vrste boljševizacije širokih plasti srbskega ljudstva, ki je že pred vojnim polomom v aprilu letošnjega leta izgubilo svoje duševno ravnotežje. Povzročitelji težke duševne krize, ki je zajela široke in najširše plasti srbskega naroda, so prostožidarji, židje in komunisti. To boljševizacijo Srbov so imenovani činitelji pripravljali leta in leta, dobro vedoč, da so Srbi sprejemljivi za razne revolucionarne nauke. Ker komunisti, židje in prostožidarji niso mogli javno širiti komunističnih načel, jim je bilo do tega, da so z drugimi akcijami pripravljali komunizmu tla. V ta namen so se posluževali kulture. Naravnost po načrtu so razni bogati židje ustanavljali književniška društva za propagando in širjenje boljševikom prijaznih knjig. V belgrajski »Politiki«, ki je od nekdanj plavala v prostožidarskih vodah, so na celih straneh oglaševali in poveličevali židovska dela, namenjena notranjemu razkroju ljudstva, ki so ga hoteli pridobiti za svoje temne namene. Za cenen denar so vrgli med ljudstvo knjige Karla Marxa, Siegmund Freuda, Upton Sinclair in drugih židovskih pisateljev iz vseh mogočih področij. Na ta način so zlasti vlovili na svoje liberalno-komunistične limanice srbsko visokošolsko in srednješolsko mladino, ki je slepo drvela za komunisti.

Propaganda, ki so jo vodili židje in komunisti iz raznih belgrajskih »kulturnih« središč, je imela za posledico, da

je med Srbi propadel sleherni čut za domovino. Mladina se je ogrevala za komunistično-revolucionarne »ideale«, dočim se meščanstvo ni moglo otresti pod židovskim uplivom stoječega liberalizma. Srbija je bila spričo notranjega razkroja že par let zrela za svoj polom, ker ni bilo nikogar, ki bi imel čuta za domovino in narod. Če bi bil namreč prevladoval med Srbi čut odgovornosti do lastne usode in bodočnosti, ne bi bili belgrajski vojni zločinci prišli do oblasti. Srbija v tem slučaju ne bi bila raztrgala pakta, ki ga je predzadnja vlada Jugoslavije svečano podpisala v Berlinu. Židje, komunisti in framasoni ali prostožidarji so vedeli, da pomeni priznanje pakta obenem tudi izpoved za novo Evropo pod Führerjevimi vodstvom. Ko je dne 7. marca zvalovilo po belgrajskih ulicah, ni bila to nikaka manifestacija pravega patriotizma, nego čista navadna demonstracija komunistično usmerjenih slojev, ki menda sami niso vedeli, da so bili že ujetniki židovstva in framasonstva. Nobenega dvoma ni bilo takrat, da je imela Moskva svoje prste v kulturni boljševizaciji Srbov, ki so hitro po priznanju Sovjetske Rusije po Cvetkovičevi vladi hiteli ustanavljati po vsej deželi »Društva za pospeševanje kulturnih stikov s Sovjetijco«. To delo jim je šlo tem lažje izpod rok, ker so boljševiki umeli združevati boljševiške in neke vseslovanske parofe. Tako so v letih in mesecih pred zlomom Jugoslavije boljševizirali ne samo visokošolske in ostalo dijaštvo, temveč tudi učiteljstvo, uradništvo in deloma celo kmetstvo prebivalstvo.

Posledice te kulturne boljševizacije niso izostale. Prišel je 6. april in z njim

Bolgarija zavrača sovjetske obtožbe

Moskovska vlada je v zadnjem času »protestirala« v Sofiji proti »nelojalnemu držanju bolgarske vlade«. Pretekli ponedeljek pa je bolgarska vlada izročila po svojem moskovskemu poslaniku odgovor na sovjetske pritožbe. V zvezi s sovjetsko trditvijo, da je sovjetska vlada že trikrat opozorila bolgarsko vlado na njeno neloyalno držanje, ugotavlja bolgarska vlada, da ni našla za to trditve v arhivu zunanjega ministristva nikakih podatkov. Razgovori, ki so se vršili svoječasno med Bolgarijo in Sovjetsko Unijo, so se nanašali na sovjetske knjige in filme, odnosno njih razširjenje v Bolgariji.

Bolgarska vlada se zavaruje pred očitkom nelojalnega držanja ter izjavlja, da opazuje že dalje časa razne izpade radijskih postaj Sovjetije proti

Bolgariji. Bolgarija je storila le to, kar je najbolje odgovarjalo njenim interesom. Niso ji znane nikake izzivalne akcije proti Sovjetiji na bolgarskih tleh. Na take akcije ni opozarjala niti sovjetska legacija v Sofiji, niti jih ni opazila bolgarska policija. Kar se tiče letalskih napadov na bolgarsko ozemlje, je bolgarska vlada v posesti dovolj prepričevalnih dokazov, da so bile predmetne bombe vržene iz sovjetskih letal. Dokaz pa niso samo bombe, nego tudi padobranci, čijih pristojnost je bila nedvoumno ugotovljena. Bolgarska vlada izjavlja nadalje, da je obnašanje bolgarskega tiska le posledica držanja sovjetskega tiska in sovjetskega radija. Bolgarska vlada protestira končno proti temu, da se smatra obrambne ukrepe bolgarske vlade kot priprave za napad.

polom jugoslovanske države. Srbi so želi, kar so posejali židje, komunisti in prostožidarji. Sedaj tičijo Srbi v duševni krizi, ki je posledica izdajstva zapeljivcev. Strup kulturne boljševizacije še vedno deluje v žilah srbskega ljudstva, zato še ni vzpostavljena popolna avtoriteta Nedićeve vlade, ki je prejela s strani nemških vojaških oblasti pooblastilo, da vzpostavi v Srbiji red in varnost v polnem obsegu. Srbskemu narodu bo treba vbrizgati krepkih protistrupov in šele tedaj bo nehal učinkovati boljševiški toksin.

Dva vojna tabora - dva svetova

Kakor skoraj vsem vojnam, je tudi sedanj med Nemčijo in Italijo na eni ter Anglijo in njenimi zavezniki na drugi strani iskati vzrok v gospodarskem ozadju. Nacionalsocialistična Nemčija je pod spretnim vodstvom svojega modrega Führer-ja ter bistrih glav in pridnih rok celokupnega nemškega ljudstva v par letih dosegla razen svoje notranje združitve tako velikanski gospodarski razmah, da si je nepoznavalcem razmer to težko predstaviti. Točno po izdelanih načrtih je obnovitev in razširjenje nemškega gospodarstva raslo iz dneva v dan, kar je mladi nacionalsocialistični državi omogočalo oborožitev ter misliti na osvoboditev vseh še izven Nemčije živečih Nemcev.

Prišlo je brez boja do priključitve Ostmark-e, Sudetengau-a ter Memel-a. Ker so Angleži po svojem židovskem kapitalu, ki je bil naložen po vseh evropskih državah, imeli silno močan politični vpliv na poudine vlade in ker jim je vsesplošen dvig in obnova Nemčije začela postajati trn v peti, je v nemški zahtevi po odpravi poljskega koridorja, ki je delil Prusijo v dva dela ter o vrnitvi morske luke Danzig, ki je pod poljskim klobukom tvorila nekako »svobodno mesto«, prišlo do nemško-poljskega spora. Poljska, naščuvara z raznimi obljubami, je odklonila vse pametne predloge Nemčije, kar je povzročilo nemško-poljsko vojno in vojno napoved Nemčiji od strani Anglije in Francije.

Angliji in v njenih zunanje političnih vodah plavajoči Franciji takrat seveda ni šlo za Danzig. Anglija je v smislu zahtev vladajočega židovskega velekapitala iz strahu za svoja svetovna tržišča in svetovno-politično vlogo, prav posebno pa radi vedno glasneje povdarjene želje Nemčije po vrnitvi kolonij začela to vojno. Angleški plutokrati so videli, da je narodno-socialistična Nemčija posekala vse storitvene rekorde in to na vseh področjih človeškega delovanja, nakar so sklenili, Nemčijo z ozirom na varnost svojega svetovnega imperija in iz strahu pred izgubo Nemcem po svetovni vojni odvzetih kolonij čim preje vojaško in gospodarsko uničiti.

Kakor znano, je odlična vojska Adolf Hitler-ja po tej vsiljeni ji vojni premagala vse angleške zaveznike ter s sodelovanjem Italije uspešno prekrižala vse načrte Angležev, da bi si kjerkoli na evropskem kontinentu obvarovali politične ali strategične pozicije. Poskus Anglije, s pomočjo Jugoslavije in Grčije ustvariti nekako balkansko fronto, je končal s popolno zrušitvijo vseh teh načrtov, kakor so poprej propadli vsi podobni angleški poskusi v zvezi s fronto na zapadu.

Medtem so pa tajni dogovori Londona in Moskve, po katerih je boljše-vizem nameraval zahrbtno pasti Nemčiji v hrbet, postali tako očitni, da se je Führer odločil z oboroženo silo prekrižati tudi te v Londonu izcimljene in v Washingtonu potrjene nakane. 90 dni že traja velikanska uničevalna bitka, v kateri zmagovito nemško orožje po točno izdelanih načrtih drobi in uničuje milijonske boljševiske armade z neštivilnim vojnim materijalom, ki iz dneva v dan izgublja na svoji obrambni sili, prepuščajoč Nemcem področja, iz katerih se umikajo.

Stojimo v vojni dveh taborov, dveh svetov. Na eni strani židovsko-plutokratski liberalizem Anglije v zvezi z zločinskim židovskim boljševismom Sovjetije, ki ga podpihuje in ščuva sorodna mu židovsko-plutokratska klika Amerike; na drugi strani pa mlada, sveža in prožna nacionalsocialistična Velika Nemčija, ki ji zvesto stoji ob strani fašistična Italija. Prvo imenovanemu vojnemu taboru je vojni cilj »uničenje nacionalsocializma in fašizma« ter zasuznjenje nemškega ljudstva. Nemčija se pa bori za svoj življenjski obstoj, za življenjski prostor in za možnost svobodnega razvoja in dela. Pri tem ji gre tudi za življenjske pravice vseh narodov, ki morajo biti v enaki meri očežni vseh zemeljskih dobrin, ki jih sedaj nimajo, ker se iste nahajajo v krempljih Anglosasov. Nov pravičnejši red v Evropi in na svetu, ki naj prinese vsem narodom možnosti za delo in jelo, je cilj Velike Nemčije.

Vojna nasprotnika predstavljata dva različna svetova. Ker je pravica, dober namen, poštenje, resnica, sposobnost in junaštvo na nemški strani, ni nikakšnega dvoma, da bo končna zmaga nemška. Vladanju in gospodarjenju Evrope po židovsko-plutokratskih mogotcih iz Londona in Amerike mora biti konec. Da bi bili Angleži in Amerikanci na račun drugih narodov vedno bogataši, delovali in pridni narod Nemčije, Italije itd. pa vedno siromaki, se dalje ne bo držalo. Surovine in dobrine sveta narava ni namenila samo enemu ljudstvu, temveč vsem, ki so jih vredni in jih tudi predelujejo.

Čitajte in naročujte dnevnik

„Maeburger Zeitung“

Gospodarski pogin Nemčije hočejo

List „Financial News“ zahteva gospodarsko razorožitev Nemčije

V zadnjih tednih so razni angleški činitelji na njim lasten način podajali izjave, ki so vsebovale željo po uničenju nemškega naroda. Zahtevali so gospodarsko ohromitev Reicha, ki naj bi milijone Nemcev pognala v lakoto. Da te izjave niso morda le posamezna pretiravanja neodgovornih ljudi, dokazuje neki članek, ki ga je objavil londonski list »Financial Times«.

Glavni urednik lista — žid P. Einzig — ugotavlja uvodoma, da govori sicer atlantiška deklaracija o potrebi gospodarske enakopravnosti vseh narodov ter o njih enakomernem dohodu do ležišč surovin sveta, vendar je treba izvesti napram Nemčiji nekaj varnostnih ukrepov. Razorožitev Nemčije — tako piše omenjeni list —, kakor si jo zamišljata Churchill in Roosevelt, mora biti tudi gospodarskega značaja. Nemški goskodarški vzpon v letih 1933 do 1939 se ne sme več ponoviti. V to svrhu se mora razbiti ne samo nemško oboroževalno industrijo, temveč tudi industrijo orodjarske industrije. Isto velja tudi za naprave v svrhu izdelo-

vanja sintetičnega (umetnega) olja in sintetičnega gumija, ker je postala Nemčija neodvisna od prekomorskih dežel. Nemčiji se mora sploh zabraniti izdelovanje sintetičnih surovin ter jo je priisli k nakupovanju v prekomorskih deželah. Edino na ta način bo mogoča kontrola glede razvoja nemške industrije.

Nemčijo — tako rezonira nesramni angleški žid — je treba za vse čase odrezati od trgovine z jugovzhodom in vzhodom Evrope. Nemčija se mora koncentrirati na trgovino s prekomorskimi državami. Čimbolj bo Nemčija odvisna od prekomorske trgovine, tem manjša bo nevarnost, da bi lahko postala še enkrat tako mogočna, da bi lahko odolevala fronti zaveznikov. Prekomorska tržišča in prekomorska surovinska ležišča se Nemčiji lahko z blokadnimi ukrepi vsak čas odreže.

Kakor je razvidno iz gornjih izvajanj, bi hoteli angleški in ameriški židje Nemčijo po načrtu ugonobiti. Nemški meč že skrbi zato, da se bodo skrhalo vsi ti in enaki židovski načrti.

Vojni uspehi proti Angliji

Tudi v preteklem tednu je nemško letalstvo skupno z mornariškimi enotami doseglo pomembne uspehe v vojni z Anglijo tako na Atlantiku kakor tudi v Severni Afriki. Tako so nemška letala pretekli četrtek izredno uspešno bombardirala kolone vozil in skladišča v Marsa Matruku v Severni Afriki, obenem pa so razdejala kolodvorc v Severnem Egiptu. V sueškem zalivu je nemško letalstvo potopilo v noči na 10. t. m. neko 6000 tonsko ladjo.

V severnem Atlantiku so nemške podmornice napadle veliko sovražno spremljavo, sestoječo iz več kot 40 parnikov, spremljanih od večjega številca korvet in rušilcev. V žilavih, več dnevnihih napadih so podmornice torpedirale iz te spremljave 22 parnikov s skupno 134.000 tonami.

Nemška letala so nadalje jugovzhodno od Great Yarmoutha potopila iz močno zavarovane spremljave v noči na 12. t. m. tri parnike s skupno 21.000 tonami. V istem področju je bila z bombami poškodovana lahka angleška križarka in neka tovorna ladja. Druga letala so bombardirala z bombami najtežjega kalibra nek plavž pri Middlesbroughu in pristanišča na vzhodni obali Anglije.

V noči na 12. t. m. so angleška letala z malim učinkom bombardirala severonemško obalno področje. Civilno prebivalstvo je zabeležilo nekaj mrtvih in ranjenih. Dvoje napadalcev je bilo sestreljenih.

Italijani so v noči na 12. t. m. bombardirali uspešno Malto in Haifo, do čim so javili s fronte v Severni Afriki

artilerijsko delovanje in operacije sprednjih oddelkov. Italijanska in nemška letala so skupno bombardirala Tobruk in Marsa Matruk, obenem pa tudi vzletišča in železniške naprave v Fuki. Italijani so v Atlantiku potopili neko petrolejsko ladjo in nek parnik s 5450 tonami.

Pred angleško vzhodno obalo so bojna letala v noči na 15. t. m. potopila iz neke spremljave transportno ladjo z 10.000 tonami.

V Severni Afriki so nemški strmo-glavci (Stuka) bombardirali z najtežjimi bombami taborišča ter zbirališča tankov in vozil pri Sollumu z velikim uspehom.

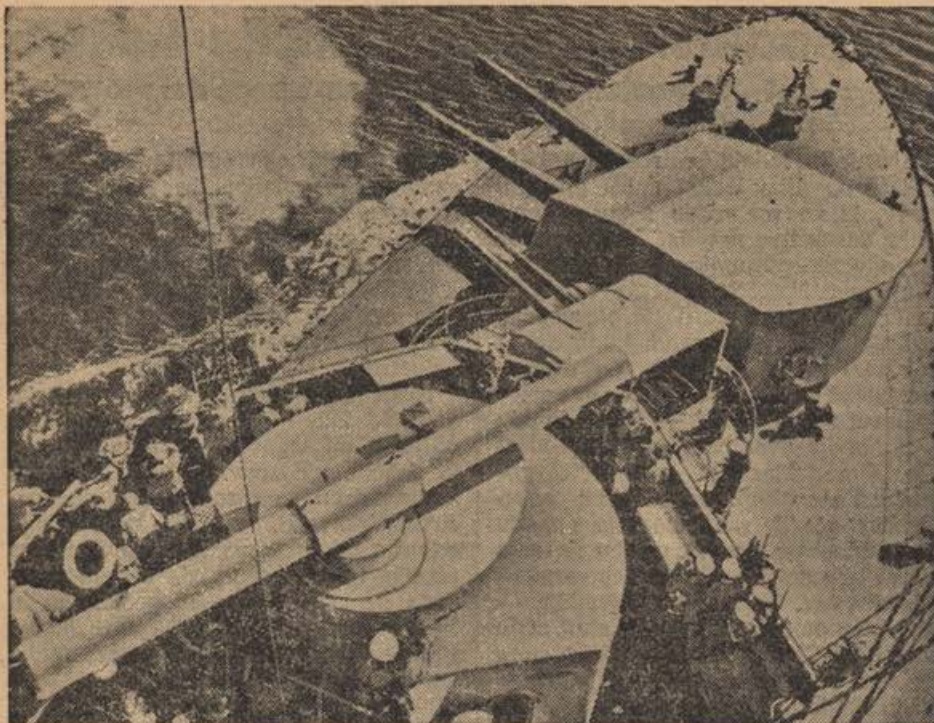
Pri nekem letalskem napadu nemških odredov v noči na 14. t. m. na pristanišča Suez in Port Tewfik so bila uničena skladišča za gorivo.

Zapadno od Hebridskih otokov je bila 16. t. m. potopljena petrolejska ladja s 7300 tonami. V noči na 16. t. m. so bile okrog Anglije upepeljene tri velike sovražne ladje, med njimi nek transportnik.

Britanski poskusi, napasti z letali holandsko obalo, so se izjalovili dne 15. t. m.

Angleška letala so v noči na 16. t. m. bombardirala razna mesta severozapadne Nemčije. Civilno prebivalstvo je imelo zlasti v Hamburgu zabeležiti človeške žrtve. Devet napadalcev je bilo sestreljenih od nočnih lovcev.

Podmornice so v Severnem Atlantiku potopile šest sovražnih ladij s skupno 27.000 tonami.

(Associated Press)

Ein finnisches Kriegsschiff auf Patrouille nfahrt gegen sowjetische Transportschiffe

Ukrajina je bila boljševiška mučilnica

Resnica o boljševiškem gospodarstvu v Ukrajini - Italijanski list je razkrinkal moskovsko laž

Italijanski list »Il Popolo d'Italia« je objavil pretresljiv prikaz, ki ga je napisal posebni poročevalec na fronti ob Dnjepru. Kakor opisuje italijanski dopisnik dotično ukrajinsko pokrajino, so velikanska področja neobdelana. S tem je doprinešen dokaz, da boljševiki niti niso poskusili obdelovati te rodovitne zemlje. »Napredek sovjetskega kmetijstva« je ostal potemtakem le v agitacijskih brošurah in člankih, namenjenih za preslepitev lastnega prebivalstva in inozemstva. Resnični položaj Ukrajine je v resnici ena sama obsodba boljševizma. Isto velja glede delavstva in socialnih institucij, ki jih je boljševizem tako bombastično hvallil. Na deželi ni zdravnikov. Dvakrat

na leto je prišla v dotično pokrajino neka židovska zdravnica, ki pa je omejila svojo delavnost izključno na ženske-porodnice. Za ostale bolnike se sploh ni brigala, niti preiskala jih ni.

To je bilo zanimanje boljševikov za Ukrajino. Beda in trpljenje ljudstva v tej ogromni mučilnici je daleč od prikazov komunistične agitacije. Ukrajinsko ljudstvo je sedaj osvobojeno ter vzbuja vtis, kakor da sploh ni zmožno nikakega početja. Ako bi to bilo mogoče, bi se moralo to pokrajino in nje prebivalstvo za vse čase ohraniti v sedanjem stanju, da bi ves svet spoznal pravi obraz boljševizma. Ves svet bi potem za večno proklel režim, ki sta ga ustvarila Lenin in Stalina.

Višek angleških utvar

Po poročilih nemških listov posnemamo, da je novozelandski ministrski predsednik Peter Fraser o priliki nekega sprejema izrazil prepričanje, da je treba Nemčijo tudi v slučaju, da bi se morali sovjeti umakniti iz Kijeva, Leningrada in Moskve, »že smatrati kot poraženo«. To optimistično izjavo je zares smatrati kot višek anglosaških utvar. Ako pa angleška poročevalska agencija Reuter pristavlja k tej bedastoči še mnenje, da odgovarja izjava ministra Fraserja tudi mnenju merodajnih angleških krogov, potem zares nastane skrb glede normalnega funkcioniranja možganov teh merodajnih angleških krogov.

Kriegsverbrecher

Roosevelt

Rom, 17. September.

Nach unermüdligen Anstrengungen ist es Roosevelt gelungen, im italienischen Volk der bestgehaßte Feind zu werden. Für die italienische Nation stellt Roosevelt den Feind Nr. 1 Europas dar und zugleich einen Mann, der vorsätzlich eine ungeheure Blutschuld auf sich häuft. Eine in der italienischen Öffentlichkeit aufgestellte Bilanz der verbrecherischen Politik des USA-Präsidenten weist nach, daß ohne seine offene oder getarnte Hetze Polen und England vorsichtiger gehandelt hätten, Jugoslawien und Griechenland nicht in den Krieg gezogen worden wären und endlich Churchill sich sein Bündnis mit

dem Bolschewismus sorgfältiger überlegt hätte. »Viele Schlachtfelder hätte es nicht gegeben und viele Tausende von Soldaten aller Länder wären nicht gefallen, wenn nicht dieser Mann immer wieder den Sprengstoff geliefert hätte.«

In diesem Sinn ist Roosevelt für Italien geradezu zu dem Prinzip der Zerstörung geworden und alle seine weiteren politischen Schritte können das italienische Volk in Kenntnis der Natur dieses Mannes nicht mehr überraschen. Das Gleiche gilt für die Taten seiner Judengenossen und Helfershelfer in Washington, unter denen heute der durch seine abgründigen strategischen Dummheiten bekanntgewordene USA-Admiral Stirling das Wort gegen Italien mit der Erklärung hat: »Wenn es uns paßt, werden wir unser Verteidigungsrecht (!) auch im Mittelmeer ausüben.«

Wenn Roosevelt zurzeit geradezu überhastet zur Kriegsteilnahme der USA drängt, so sind dem römischen Urteil zufolge die Gründe dafür klar erkenntlich: die immer schwierigere Lage Englands, das die Probe seiner Unfähigkeit in dem von Moskau geforderten sogenannten Zweifrontenkrieg ablegt, und die sich ankündigende Katastrophe der Bolschewisten. Nach italienischer Ansicht versucht Roosevelt mit allen Kräften, das amerikanische Volk in den Krieg zu hetzen, bevor Deutschland gegen Moskau und London neue Schläge führt und die dementsprechende Reaktion in den USA Roosevelts Absichten erschwert oder unmöglich macht.

(Weltbild)

Frau Roosevelt, die sich als Kriegshetzerin ihres Gemahls würdig erwies, wurde vom jüdischen Bürgermeister der Stadt New York, La Guardia, zur »Freiwilligen Nummer 1« ernannt. Die USA haben jetzt neben dem Staatsfeind Nr. 1, mit dem man den berüchtigsten Gangster zu belegen pflegt, nun auch Frau Roosevelt als »Freiwillige Nummer 1...«

Spodnještajerski prostovoljci so bili junaki

K. k. Freiwiliges Schützenfeldbataillon Marburg IV, sestavljen iz samih mladoletnih spodnještajerskih prostovoljcev, se je v svetovni vojni na južnozahodnem bojišču v vseh bojih vidno odlikoval. »Tagespost« je leta 1917 o tem objavila po vojaških oblastih pregledana obširna poročila, ki jih je spisal Hauptmann Karl Gaischeg, prostovoljec istega bataljona.

Gaischeg je med drugim napisal:

»Med osmo bitko na Soči, se je Gefreiter Artur Serianz iz 1. stotnije, ki jo je vodil Alois Melzer, izredno odlikoval. Bil je kot bojovna patrola dodeljen nekemu domobranskemu polku. Ko se je vrnil iz prve bojne črte, kjer je v najhujšem artilerijskem ognju srečno izročil važna poročila, je pred njegovimi očmi ufarila težka granata pred drugi vhod bataljonske kaverne. Dvoje korenjaških častniških src se je pri tem za vedno ustavilo, poveljnika bataljona, Hauptmann-a W. je pa za sulo. Serianz, ki je sam obležal pod kamenjem, se je hitro izkobil, izkopal in rešil bataljonskega poveljnika ter ga odnesel na zrak. Ne ozirajoč se na morebitne nove udarce granat, je Serianz z svojim pogumom izpožbudil še ostale nezasute vojake ter z istimi iz skalne votline, ki je bila polna eksplozivnih plinov rešil še več ljudi, dokler se ni sam zrušil. Srebrna svetinja za hrabrost krasi sedaj njegova prsa.«

O bojih 2. stotnije pod poveljstvom Oberleutnant-a Dr. Josef Jörg-a, je Gaischeg med drugim napisal:

Oktober 1916 med osmo bitko na Soči, si je sovražnik v odseku, ki ga je držala 2. stotnja, izbral prostor, da bi našo bojno črto predril. Dve desetini strelcev s poveljnikom voda F. sta tam zadržali mnogoštevilno sovražno premoč. Z ročnimi granatami in zanesljivim streljanjem iz pušk sta pri tem napadalcem prizadeli težke, krvave izgube. Poskus pregora naše bojne črte ni uspel. Sovražni napad se je izjalovil. Preživeli napadalcji so se morali v paničnem begu umakniti. »To so junaki«, je pozneje izjavil Abschnittskommandant W. In res vsi so bili junaki. Tisti, ki so v krvi obležali na nasipih ravnotako kakor tisti, ki so izbojevali najlepšo zmago.«

V knjigi »Die Freiwiligen Schützen im Felde 1915—1918«, ki objavlja izveček zgodovine bataljona prostovoljnih strelcev iz Graz-a, stoji v prispevku o bataljonu Marburg IV, med drugim tudi sledeče:

»Velika bitka, ki je oktobra 1917 pri Bovcu in Tolminu omogočila predor sovražnih postojank, je tudi K. k. Freiwiliges Schützenfeldbataillon Marburg IV, rešila kraškega gorovja, takozvane pekla vseh avstrijskih front. Prva stotnja pod vodstvom takratnega poveljnika Rittmeister-a Lesle-ta, ki je bila izvežbana in opremljena kot naskočna ali »Sturmkompanie-ja«, je dne

(PK. Sämisch-Weltbild)

Waffenpflege ist erstes Gebot an Bord. Gewissenhaft reinigen und ölen die Männer eines Vorpostenbootes ihre Flak, mit der sie angreifenden englischen Flugzeugen schon oft ihre feurigen Grüsse entgegenschickten

24. oktobra 1917 dobila povelje za odhod iz mesta Salvore. Pot jo je vodila čez Trst, Grado, Cervignano, Latisano in Caorle v neprestanih vožnjah in napornih marših. Bila je umikajočemu sovražniku vedno tik za petami. Dne 13. novembra 1917 je dosegla reko Piavo. Tam se je dne 14. novembra zapletla v prve težke boje v katerih je padel Leutnant in devet mož. Večjih bojev se je ista stotnja udeležila novembra in decembra pri S. Doni, Grisoleri in Cavazucherini. Prav lepe uspehe je izbojevala tudi v mnogih patrolnih nastopih. Menjajoč se v bojih, je naskočna 1. stotnja nato na Piavi sodelovala vse do 1. aprila 1918. Potem so jo poslali v Caorle na počitek.

Ko se je junija 1918 zopet začela velika bitka na Piavi, so hrabro in strumno naskočna stotnja. Rittmeister-a Lesle-ja zopet postavili v borbe, kjer je na žalost dobila svoj smrtni udarec. Stotnja samih mladeničev, ki so prostovoljno postali vojaki, šli prostovoljno na fronto ter tam prostovoljno prosili, da so postali naskočni oddelek z znaki mrtvaških glav, je v imenovani bitki doživela ogromne izgube. Kar ni bilo mrtvo ali ranjeno, je obolelo na malariji. Stotnja je imela vsak dan manje ljudi, tako da so jo morali razpustiti. Tako se je Sturmkompanie-ja K. k. Freiwiliger Schützenfeldbataillon-a Marburg IV, ki je zaznamovala največje in najboljše bojovniške storitve, razšla. Pozneje so jo obnovili.

Peterček bi rad bombardiral Berlin

Stockholmski list »Aftonbladet« je objavil nekaj razgovor, ki ga je

imel londonski zastopnik s Peterčkom, zadnjim kraljem Jugoslavije. Deček se je skupno z izdajalskim generalom Simovičem zabaval na nekem plesu v enem izmed prvih londonskih luksushotelov. Med večerjo in plesom so se zbrali nekateri častnikarji okrog fantiča, ki je tičal v uniformi angleškega letalskega oficirja, in so ga povpraševali po njegovih »načrtih« in »željah«. Z otroško blebetavostjo je odgovoril Peterček sledeče: »Ničesar si bolj ne želim kakor vstop v angleško letalstvo, da bi z bombnikom odletel nad Berlin. Nikakor pa ne bi hotel leteti s Spitfirem, temveč s kakim velikim, težkim letalom. Upravljanje leteče trdnjave mora biti nekaj čudovitega. S takim aparatom, napolnjenim z bombami, bi hotel zleteti v Nemčijo.«

(Scherl)

Generaloberst Ritter von Schobert, Oberbefehlshaber einer Armee, ist in den Kämpfen an der Ostfront am 12. September gefallen

GOSPODARSTVO

Finančno gospodarstvo Nemčije

V časopisu »Die deutsche Wirtschaft« državni tajnik v državnem ministertvu financ, Reinhardt, napisal članek o nemških financah, iz katerega prinašamo najbolj važna izvajanja.

Reinhardt poroča o skupnih potrebah in financiranju nacionalsocialističnih načel. Nevojaške potrebe Reich-a, ki so leta 1933 znašale 5,5 milijard, so danes narastle na 20 milijard Reichsmark. Utrjevanje in preoblikovanje eksistenčnih osnov našega ljudstva je dalo potrebo za to zvišanje.

Med drugim omenja Reinhardt prevzem nalog, ki so jih nekaj opravljal dežele in občine, predvsem zadeve sodstva in policije. Podčrtal je tudi potrebe pokrajin, ki so se po letu 1933 vrnile Reich-u ter potrebe, povzročene radi vojne. Glavne postavke državnih izdatkov, ki so se znatno povečale, so: izboljšanje prehrane in preskrba surovin, gradnja državnih avtomobilskih cest, izpopolnitev cestnega omrežja, državna delovna služba, izboljšanje in povečanje policijskega aparata ter obmejne carinske zaščite, poročna posojila, pomoč za otroke, utrjevanje nemštva, dvig in urejevanje kulturnih ureditev, novogradnje itd.

Od avgusta 1933 se je izdalo 1.800.000 Reichsmark kot poročna posojila. Kot enkratni pripomoček za otroke se je po mesecu oktobru 1935 izplačalo 1.100.000; kot prispevek za izobraževanje pa od aprila 1938, 400.000 Reichsmark. Podoželsko ljudstvo je v času od oktobra 1938 po doslej dobilo 180.000 Reichsmark na prispevkih in posojilih za stanovanjsko opremo.

× Spremembe v denarnih in kreditnih zavodih na Spodnjem Štajerskem. Z razglasom v uradnem listu se s 30. septembrom 1941 z zavodom Stadt- und Kreissparkasse Marburg a. d. Drau združijo sledeči denarni zavodi: Gemeindeparkasse Marburg, Sparkasse des Draubanates Marburg z izjemo poslovalnice v Cilli-ju, Bezirkssparkasse Gonobitz, Gemeindeparkasse Mahrenberg, Bezirkssparkasse Windisch-Feistritz, Bezirkssparkasse Windisch-Graiz. V zavod Kreissparkasse Cilli preidejo: Städtische Sparkasse Cilli, poslovalnica Sparkasse des Draubanates Marburg v Cilli-ju ter Bezirkssparkasse Rohitsch. Hranilnica Kreissparkasse Pettau prevzame zavode: Städtische Sparkasse Pettau, Gemeindeparkasse Friedau in Bezirkssparkasse St. Leonhard i. d. W. B. S hranilnico Kreissparkasse Rann an der Save se združijo: Sparkasse der Stadtgemeinde Rann, Sparkasse der Gemeinde Gurkfeld in Gemeindeparkasse Drachenburg, Sparkasse Radkersburg pa prevzame zavoda Gemeindeparkasse Luttenberg in Gemeindeparkasse Oberradkersburg.

× Jesenska slika spodnještajerskih živilskih tržnic. Po koledarju sicer še ni jesen, toda v resnici jo že imamo. Če bi zanj drugič ne vedeli, nas naši živilski trgi po spodnještajerskih mestih na njo vsaki dan bolj živo opominjajo. Skoroda izginili so že vsi prekopletni pridelki iz dežele in iz mestnih vrtin okolic. Na trg prihaja le še, kar nam zgodnja jesen dobrega privoščiči. Velikih kolon vozov z zgodnjim krompirjem naša mesta ne vidijo več, prihajajo pa v skrčenem obsegu že vozovi s poznim krompirjem za katerega je vedno dovolj odjemalcev. Tudi z jabolkami, po katerih kupci pridno segajo, so tržnice lepo založene.

Od avgusta 1936 dajemo stalno pripomoč za otroke. Trenutno prejema 2 in pol milijona družin, ki imajo skupaj 5 milijonov otrok, tako pomoč. Z izgradnjo te ureditve so narastli tudi izdatki. Doslej se je izplačalo v te svrhe nekaj nad tri milijarde, poslej bo pa najmanj ena milijarda potrebna v proračunskem letu.

Ogromno zvišanje zakonskih zvez in število živih novorojenčkov, ki jih zaznamuje Nemčija po letu 1933, predstavlja življenjskovažno posledico izboljšanja vseh življenjskih razmer pod nacionalsocialistično državno upravo. Ta olajšanja družinskih razmer se bodo nadaljevala.

Reinhardt nadalje omenja kljub vojni stalno rastoče dohodke na davkih, ki bodo leta 1941 dosegli najmanj 31 milijard Reichsmark. Če dodamo istim še upravne dohodke ter stroške za zasedbo, bodo celokupni denarni dohodki Reich-a dosegli višino štiridesetih milijard Reichsmark. Izdatki za nevojaške svrhe znašajo 20 milijard letno. Za vzdrževanje družin vpoklicanih vojaških obveznikov je v tekočem letu določeno 5 milijard. Ako dodamo teh 5 milijard k izdatkom za vojaštvo, se vidi, da je več kakor 20 milijard vseh izdatkov za vojno kriti iz naravnih dohodkov Reich-a.

Po vojni se bo davke znižalo ali pa izgradilo socialne ureditve oziroma poravnalo dolgove. Izven vsakega dvoma je, da je finančna moč Nemčije danes močnejša kakor nekaj in da še ni dosegla svojega viška.

× Preurejeni živilski trg v Marburg-u. Dobavitelji živilskega trga iz dežele bodo še proti koncu te jeseni dobili zadoščenje za to, da se morajo zdaj med delom regulacije živilskega trga premikati od starih prostorov proti zgornjemu delu drevoreda, ki služi za živilski trg. Ves spodnji, do zdaj strmo viseči del trga se bo polagoma izravnal, k čemu spada tudi še en del vhoda iz Kärntnerstraße proti drevoredu. Na tem delu so že posekali ono vrsto kostanjev, ki so stali ob cestnem robu pa do prehoda iz Pfarrhofgasse. Ravno ta spodnji del drevoreda je najbolj oviral ves promet, ker je ravno ta del živilskega trga najbolj obiskan. Novo regulacijo živilskega trga bodo gotovo veselo pozdravile tudi gospodinje, in to zlasti pozimi, ker se jim ne bo več treba bati nevarne poledice.

× Nemška žitna žetev je pod streho. Tako poroča »NS-Landpost« ter dodaja, da so želje Angležev o zagnitju nemškega žita po poljih ali pa, da bi zgorela od angleških gorilnih bomb in zažigalnih listov ostale samo pobožne želje.

× 100.000 ton soje so pridelali v Romuniji leta 1940.

× Nacionalni sindikat riža v Španiji poseduje 41.500 hektarjev riževih njiv ter zaposluje okrog 40.000 delavcev.

× 700.000 dvojnih centov rožičev so pridelali letos v Italiji. Od tega gre samo 15.000 dvojnih centov kot izvoz v tujino. Rožiče uporabljajo v glavnem tudi za izdelavo kavinega nadomestka ter podobnih konzervnih hranil.

× Nova nahajališča rudnin so odkrili rudolovci v bližini kraja Ed, ki leži v severnem delu Švedske. Z izkoriščanjem začnejo baje še letos.

× Olje iz lavorikovih jagod. V Italiji so doslej izdelali letno do 500 dvojnih centov olja iz lavorikovih jagod. To olje je šlo večinoma kot eksport v Nemčijo. Sedaj je vlada podvzela korake, da se to produkcijo potroji. Lavorikovo olje uporabljajo pri izdelovanju dobrega toaletnega mila.

× Iz grozdnega semena bodo izdelovali olje. V mestu Vigo v Španiji so ustanovili družbo, ki bo iz koščic grozdnih jagod izdelovala olje. Predelovala bo torej vinske tropine, iz katerih bo razen olja pridobivala še neke stranske produkte, o katerih pa za enkrat ni podrobnosti.

× Švica poseduje šest prekomorskih ladij. Kakor znano, je Švica mala država v Alpah, ki nikjer ne meji na morje. Tudi kakih rečnih ali kanalskih zvez nima z morjem. Sedanja vojna ter razne blokade so to državo napotile, da si je nakupila lastne trgovske ladje, s katerimi prevažajo svoje blago. Švicarske ladje potujejo pod švicarsko zastavo in smatrajo italijansko luko Genuo in portugalsko luko Lisabono za nekakšno izhodna ali domača pristanišča.

× Razglas o preskrbi mineralnega olja na Spodnjem Štajerskem. Začenši s 1. septembrom tekočega leta bo bencin in dizel olje razpečeval samo Zentralbüro für Mineralöle G. m. b. H. potem svojih črpalk, zalog itd., v smislu odredbe šefa civilne uprave od 15. t. l. Trgovci specialnega in poskusnega bencina dobijo svoje potrebe od Spezial- und Testbenzingemeinschaft in Wien. Veletrgovci petroleja dobijo petrolej od gospodarjev tvrdk Standard Vacuum Oil Company in Shell-Company. Dobave kurilnega olja vrši Heizölgesellschaft in Wien. Mazalna olja ter tehniške maščobe prodajata Standard Oil in Shell-Company.

× Švica je racionalizirala sir. Kakor poročajo časopise, so v Švici podvzeli korake, da se domača potrošnja sira stavi pod kontrolo. Uvedli bodo nakaznice za sir ter na ta način omejili sedanji veliki domači konzum.

Zborovanje vinogradnikov v Rannu

Dne 9. t. m. se je vršilo v veliki dvorani štajerskega doma v Rannu, v najjužnejšem mestu velike Nemčije, prvo veliko zborovanje vinogradnikov iz tega okraja.

Kreisbauernführer Neuwirth je pozdravil navzoče župane, krajevne kmetske vodje, Rebenschutzwarte ter ostale navzoče vinogradnike. Posebej pa je še pozdravil navzočega političnega komisarja dr. Kerna, zastopnika deželnega kmetskega vodje Abteilungsleiterja dr. Franza, kakor tudi Abteilungsleiterja ing. Reiterja ter Weinbauinspektorja Kortschaka.

Prvi je povzel besedo Dir. ing. Reiter ter pokazal temeljne razlike obdelovalnih metod vinogradov v bivši Jugoslaviji in v velikem nemškem Reichu. Predvsem je opozoril na zgodovinski pomen vinogradne občine Wisell, ki je kot druga največja vinorodna občina Velike Nemčije že v nekdanji monarhiji začela zasajati nove vinograde na ameriški podlagi. S pomočjo lahko razumljivih primerov je ing. Reiter dokazal, da je mogoče vinarstvo Sp. Štajerske dvigniti na tako stopnjo, da bo dajalo vsled ugodnih klimatičnih in terenskih prilik kvantitativno in kvalitativno zadovoljive uspehe in bo v bodoče zavzemalo v Veliki Nemčiji tisto mesto, ki mu pripada.

V nadaljnjem poteku svojega govora je podal ing. Reiter pregled vinskih cen v nemškem Reichu. Ponovno je povdaril, da ne bo odločala o vinskih cenah več ponudba ali povpraševanje, dobra ali slaba leti-

Zdravstvene razmere na Spodnjem Štajerskem

Medicinarat dr. Hans Tollich je v glasilu urada Volkswohlfahrt organizacije Steirischer Heimatbund objavil poročilo o zdravstvenih razmerah Spodnje Štajerske. Ker so njegovi navodi tudi za naše bralce zanimivi in podučljivi, prinašamo v nastopnem izveščku nekoliko njegovih ugotovitev.

Zdravstvene razmere so vedno zrcalo socialnih prilik ljudstva. Na Spodnjem Štajerskem je čisto malo število socialno dobro-, pač pa večinoma socialno slabo stoječih ljudi. Med druge je šteti tudi viničarje, ki jih je posebno radi alkohola smatrali kot poseben zdravstveni problem.

Število rojstev je po mestih — posebno v Marburg-u — z ozirom na previdnost in splave — nizko. Podedelje zaznamuje seveda razmeroma veliko več otrok, katerih število pa smrt dojenčkov znižuje. V krajih, kjer matere svojih otrok dovolj ne

na, temveč bo cena odvisna edino le od kvalitete vina.

Gauweinbauinspektor Kortschak je govoril v glavnem o varstvu vinske trte, o sladkanju vinskega mošta ter o nemškem vinskem zakonu. Predvsem je opozoril na važnost nemotnega delovanja trtne zaščite (Rebenschutzwarde), ker le v tem slučaju, če bo zaščita dobro delovala, bo mogoče obvarovati vsakega vinogradnika pred škodo, ki jo po vinogradnih povzročajo razni škodljivci.

Potem, ko je še opozoril na določbe o sladkanju vinskega mošta, je še ponovno pozval v Rebenschutzwarde na veselo in častno sodelovanje v korist vsakega posameznega vinogradnika in s tem za skupnost.

Zastopnik Landesbauernführerja dr. Franz je izročil pozdrave našega Landesbauernführerja ter podal splošen pregled sedanjega stanja kmetijstva na Sp. Štajerskem v primeru s produktivnostjo kmetijstva v Altreichu.

Povečanje pridelka na enem hektaru na Sp. Štajerskem je nujna potreba, da dosežemo isti donos, ki je v Altreichu normalen. Predpogoj za to pa je, da kmet spozna novodobne delovne metode, uporabo umetnih gnojil in priznanih semen. Razen tega se morajo ustvariti v Sp. Štajerskem vsa kmetijska poslopja, ki so v Altreichu že sama ob sebi umevna. Tako se mora predvsem pospeševati gradnjo silosov za zeleno krmo, gnojišč, gnojničnih jam, in gradnjo zračnih in svetlih hlevov. Napravljanje umetnih travnikov, osuševanje, krčenje itd. omogočajo popolno izkoriščanje zemlje. Nerazkuženo seme ne sme priti v zemljo in vsak posamezni kmet mora spoznati, da je povečanje pridelka mogoče le, če kmet poseje pravočasno, priznano in razkuženo seme v pravilno pognojeno in obdelano zemljo.

Kreisbauernführer Neuwirth je ob koncu zborovanja prosil, da bi vsak posamezni storil vse najboljšje in tudi z delom dokazal, da mu je graditev nemške države resna in da se bo s svojim delom pokazal Führerju hvaležnega.

Navzoči vinogradniki, ki so do zadnjega prostora napolnili veliko slavnostno dvorano Steierhofs, so pokazali s svojo pozornostjo veliko zanimanje za izvajanja.

Ob koncu so navzoči navdušeno vzdikali in obljubljali zvestobo našemu Führerju, nakar je Kreisbauernführer zaključil zborovanje.

Edwin Godai, Rann.

dojijo, se najde lahke primere rahitide, ki se pri ugodnih klimatičnih razmerah v mnogih slučajih tudi ozdravijo. Marsikje so pa tudi rahitična obolenja tako močnega značaja, kakor jih v Reich-u že davno več ne poznajo. Posledice na tako močni rahitidi trpečemu otroku ostanejo navadno celo življenje neodpravljlive.

Zelo pogubno vlogo igra uživanje alkoholnih pijač, ki so mu moški in ženske v enaki meri vdani. Alkohol škoduje zarodnim klicam, ki pridejo pri prvi generaciji z vsemi svojimi škodljivimi posledicami do izraza. Večkrat se tudi otrokom daje alkoholna pijača, večkrat samo zato, da bi se jih pomirilo. To je tudi vzrok mnogoštevilnim začetnim pojavom tuberkuloze, ki se tudi s svojimi težkimi slučajji ne izogiba mladine.

Otroci imajo tudi kraste in gliste, ker se prebivalstvo vse premalo briga za čistost in svež zrak, kar je otrokom potrebno.

Dojenčkov večinoma ne oblačijo, kakor bi bilo treba. V mnenju, da gre za raven in pravičen razvoj ter dobro rast udov, so dojenčki skoraj povsod na deželi oviti in zamotani v razne rute, cunje in obveze, ne da bi se pri tem oziralo na letni čas. Tako nepravilno ravnanje z našimi najmanjšimi je pravcata reja rahitide.

Nastane vprašanje, zakaj se vršijo posvetovanja mater in zakaj se trudimo, da bi se ista povsod vršila?

Da uresničimo naloge Führer-ja, hočemo dojenčka in malega otroka očuvati pred vsemi škodami v zdravstvenem in prehranjevalnem pogledu ter ga obraniti rahitide, ki ji je otrok v prvih življenjskih letih najbolj izpostavljen. S pravilno zdravstveno nego hočemo ojačiti moč naših otrok, ki je hkrati moč ljudstva. Današnji dojenčki bodo v dvajsetih do tridesetih letih v stranki in državi vodilna generacija.

Otvoritev Spodnještajerskih glasbenih šol

Dne 13. septembra so v zborovalni dvorani organizacije Steirischer Heimatbund v Marburg-u slavnostno otvorili spodnještajerske glasbene šole. Po uvodnem nastopu zbora in orkestra državne visoke šole za glasbeno vzgojo v Graz-u je govoril vodja štajerskih glasbenih šol za mladino in ljudstvo dr. Ludwig Kelbetz, ki je med drugim izjavil: »Kakor sloni gospodarsko bogastvo Reich-a na načrtnem gospodarstvu, ki razpolaga s celotnim materialom, tako se mora zajeti tudi glasbeni človeški material ter izobraziti. Nemški narod ne more čakati na slučajna odkritja talentov. Nobena nadarjenost pa se ne sme zgubiti. Na Spodnjem Štajerskem začnemo z velikimi cilji. Vsi bomo sodelavci pri tem delu.«

Po violinskem koncertu je Gauleiter in Reichsstathalter Dr. Uiberreither otvoril glasbene šole ter med drugim dejal:

»Vsakemu, ki se bavi z glasbo, je znano, da dve uri godbe odškodujeta celotedensko težko delo. In to mora biti vsakemu dostopno. Radi tega je nastala štajerska glasbena šola, ki nam je najbolj pri srcu!«

O sedanjem usodnem boju nemškega ljudstva je Gauleiter izjavil: »Hvaležni smo Stvarniku, da se ta boj vrši v času, ko je Nemčija močna, kakor še ni bila nikdar in jo vodi Adolf Hitler.«

TO IN ONO

o. Največja evropska reka je Volga v Sovjetiji. Ta veletok, ki mu Tataři pravijo Itil ali Atel in so ga v starodavnih časih nazivali Rha, izvira v Valdajskem gorovju 228 metrov visoko nad morsk gladino. V svojem gornjem toku preteče Volga več malih jezer, od katerih se poslednje imenuje Volgo. Pri iztoku iz imenovanega jezera je zajezba v svrhu urejevanja vodnega stanja gornjega dela struge. Desno obrežje Volge je od mesta Nižninogorod do Stalingrada strojno in hribovito, na levem bregu so bolj travniki. Izpod Stavropola se reka izogne gorovju Žiguli. Pod Stalingradom se ta kraljica evropskih rek razdeli v več rokavov in se zliva kakih 115 kilometrov izpod Astrahana v Kaspiško morje. Volga je pri Tveru 200, pri Nižnemogorodu nad izlivom reke Oka do 1500, izpod ustja reke Kama do 2500 metrov široka. Pri njenem izlivu v Kaspiško morje pa doseže njena širina celih 8 kilometrov. V Volgo se izliva 132 pritokov. Na levem bregu so najvažnejši Selišarovka, Tverca, Mologa, Šeksna, Kostroma, Unša, Vetluga, Kama, Sumara; na desnem pa Oka, Sura in Svijaga. Plovne struge za splave je 3685 kilometrov. Ladje vozijo od Rževa dalje ter imajo 3431 kilometrov plovne daljine. Plovni čas V-lge je omejen, ker je njen gornji del le povprečno kakih 193 do 209, spodnji pa kakih 215 do 265 dni v letu nezamrznjen.

o. Rahitida. V našem listu večkrat poročamo o otroški bolezni rahitidi, ki jo zdravnik ugotovijo pri raznih pregledih dojenčkov in malih otrok. Da bo ljudem o tej bolezni vsaj nekaj znanega, prinašamo o isti nižje navedeno v svrhu orientacije. Beseda rahitis izvira iz stare angleščine. »Rickete, to je v nemščini »Buckele«, po naše »grba«, je ime takozvani angleški bolezni, ki so jo najprej popisali v Angliji ter ima tudi tam največ žrtev. Pri bolezni igra dednost veliko vlogo in ji zapadejo najbolj dojenčki po tretjem mesecu starosti. Gre za bolezen, pri kateri postanejo kosti mehke, ker celice v istih niso v stanju, opravljati za rast in razvoj potrebnih del. V največjih slučajih se v zvezi z močnim potenjem najprej zmečajo kosti otroške lobanje, kar otroku seveda tudi spremeni obliko glave. Pa tudi druge kosti se v taki meri zmečajo, da se skrivijo poedinu udje. Pri tem pride lahko celo do zloma noge ali roke, pohabi se prsni koš, skrivi se hrbet, rast v višino je prizadeta itd. Razen podedovanega nagnjenja pospešujejo tudi premočno povijanje, slaba in nepravilna prehrana, nezdrava stanovanja, zima itd. pojav rahitide. Na rahitidi bolane otročičke zdravi zdravnik po najnovejših metodah modernega zdravilstva, zdravljenje pa mora biti seveda povezano s prehrano, ki jo tudi določijo zdravnik. Težki slučaji rahitide se pri skrbnem zdravljenju sicer izboljšajo, zapustijo pa posledice, ki se takega otroka še kot odraslega držijo, dokler živi.

o. Dobro se je odrezal. Po končani vojni l. 1866 so v Berlinu močno slavili vojskovodjo Moltkeja. Pri neki pojedini je dvignil slavljencu na čast čašo tudi profesor Frerichs, slaven zdravnik. Zaključil je napitnico z vzklikom: »Naj živi Moltke, veliki vojak!«

Moltke je malo posedel, potem se je dvignil s stola, vzel v roko kozarec in trčil s Frerichsom ter rekel: »Živel Frerichs, eden največjih civilistov!«

OGLAŠUJTE!

Aufnahmen: Dr. Just

Obere Reihe (von links nach rechts): Die Schlösser Pragerhof, Erlachstein und Gallenhofen wurden aus ihrem feudalen Schlaf aufgeschreckt: Als Lager der Arbeitsmädchen dienen sie heute nützlicheren Zwecken als ehemals. — Mitte: Trotz schwerer Arbeit ist Elfi, die Arbeitsmädchen, immer lustig und guter Dinge. — Mitte links: Ein Bild von der Heuwende. — Mitte rechts: Willkommen Helferin bei der Kartoffelernte. — Unten links: Im Erntekindergarten sind die Kinder während der Erntearbeiten in guter Obhut; hier lernen sie deutsch singen und sprechen. — Unten rechts: Aus der luftigen Höhe des Schlosses Erlachstein bietet sich den Arbeitsmädchen ein herrlicher Ausblick auf ihr betreutes Land.

Dekleta v službi skupnosti

Ženski RAD (weiblicher Reichsarbeitsdienst) na Spodnjem Štajerskem

Ko so se po osvoboditvi Spodnje Štajerske prvikra pojavila v nekaterih naših vaseh mlada nemška dekleta v svojih modrih oblekah in rdečih rutah na glavi, še marsikateri prebivalec Spodnje Štajerske ni vedel, kaj neki pomeni prihod teh brhkkih deklet iz severnih krajev. Pojavile so se na grajščinah Pragerhof, Erlachstein in Gallenhofen ter so si z občudovanjem vredno pridnostjo in razumevanjem uredile svoja taborišča. Naš človek kar ni mogel verjeti, da gre za dekleta, ki so se v službi skupnosti in v Führerjevem duhu pripravljale na čimprejšnjo pomoč našim kmetom in kmeticam, in sicer pri delu v kuhinji, v hlevu, v vrtu, na polju itd. Začudenje je bilo še večje, ko se je raznesla po naših vaseh naravnost »neverjetna« vest, da opravljajo dekleta to službo na kmetijah brezplačno. Posestniki, pri katerih so se pojavile »Arbeitsmädchen«, tako namerč se imenujejo članice ženske ob-

vezne delovne službe), so bili v nemali zadregi, ker so mislili, da se bo moralo za »gospodične«, ki so deloma in včasih tudi pretežno iz mest, kuhati ločeno. Toda kmalu so spoznali po vsej resnici, da opravljajo ta pridna dekleta vsako, še tako umazano delo, čeprav so morda iz najboljših meščanskih hiš. Nekateri spočetka res niso mogli verjeti, da je duh Führerja prešnil to mladino s toliko zavestjo skupnosti in s toliko volje do dela za splošno korist celokupnega naroda in Reicha.

»Arbeitsmädchen« — kjerkoli so bile uvrščene po vaseh — so prišle na Spodnje Štajersko res nekoliko plahe. Naloga, ki jim je bila dana, res ni bila lahka, toda z dobro voljo, ki jim vedno žari iz zdravih lic, so prav hitro premagale vse težkoče, zlasti pa jezikovne razlike. Kmetice so bile ob prvih srečanjih malce nezaupljive, toda nezaupljivost je bila hitro pri kraju, ko so kmečke mamicе videle, da so njih

malčki v dobrih rokah, da jim dekleta res izdatno pomagajo, ne oziraje se na to, da se je nudila starim in mladim lepa priložnost praktičnega uka nemščine. »Arbeitsmädchen« so prinesle iz svojih taborišč v naše kmetijske hiše in maloposestniške kočice novega duha, predvsem pa novega gledanja in vrednotenja dela. Pokazale so vzgledno, da je delo edino merilo za značajnost sodobnega človeka in da za lenuhe ni prostora v Führerjevi državi. Naši ljudje so se povsod razveselili lepih uric, ki so jih ta dekleta priredila po vaseh s petjem, glasbo in rajalnimi nastopi, zlasti pa z igrami za mladino.

Arbeitsmädchen so vidna manifestacija nacionalsocialističnega duha nemške mladine, ki se uči ob trdem kmečkem delu spoštovati kmeta in s tem vir vsakdanjega kruha. Vzljubili smo ta pridna dekleta, ki so prišla v naše hiše in bajte kakor mala sončeca. Prišle so kot znanilke nove dobe in novega življe-

UMNI KMETOVALEC

Ob setvi ozimnega žita

prinašamo za naše kmečke gospodarje nekaj misli in nasvetov. Le nekoliko dobre volje Vas bo stalo, da jih boste prebrali in upoštevali, kar bo Vam samim v veliko korist!

Najprej:

Koliko bomo letos sejali ozimnih žit?

Odgovor je kratak in jasen: Kar največ mogoče!

Ne samo toliko kot lansko jesen in kolikor že od pamtiveka ozimne sejemo pri naši hiši — ne, letos moramo posejati ozimnih žit več kot po navadi!

Zakaj pa vprav letos?

Večkrat smo že na tem mestu povdarili, da živimo zdaj v izrednih, vojnih razmerah, ki bistveno posegajo tudi v naše domače kmečko gospodarstvo. In te izredne vojnogospodarske razmere nam nalagajo dolžnost, da skušamo prihodnje leto pridelati kar največ mogoče žita.

V rednih gospodarskih razmerah je bilo — in verjetno čez par let spet bo — pridelovanje žita pri nas nedonosno, ker morejo v normalnih razmerah izrazito žitorodne dežele postavljati žito ceneje na naš trg kot stane pridelovanje nas, domače kmetovalce.

Za letos pa in še kakšno leto velja torej: Ozimnega žita bomo letos posejali kar največ le moremo!

Nadaljnje vprašanje se glasi:

Kako bomo letos povečali z ozimnim žitom zasejano površino?

Vsak kmečki gospodar točno ve, koliko mernikov more vsako leto posejati na svojem posestvu ozimnega žita: pšenice, rži, ječmena, soržice. Saj je ta površina popolnoma odvisna od izmere njiv na njegovem posestvu in od vpeljanega poljskega kolobarjenja. V večini naših krajev je v veljavni dvoletno žitno kolobarjenje, to se pravi:

»Arbeitsmädchen« so s svojim zvonikom smehom po travnikih in njivah, po vrtovih in kmečkih kuhinjah dvigale tudi naše veselje do kmečkega dela. V delovni službi med njimi ni razlike. Uradniška hčerka je kidala gnoj z isto vnemo, s katero je visokošolka pospravljala kmečko kuhinjo ali pa opravljala delo na vrtu. V svoji vzorni povezanosti in strumni disciplini so v taboriščih in na kmetijah dokazale, da so vredne slovesa, ki so si ga že poprej s polnim pravom zaslužile po vsej Nemčiji.

Das ist das Abzeichen unserer Arbeitsmädchen

vi, da zaseje kmet z ozimnim žitom vsako leto polovico svojih njiv.

Tu se torej ne da na žitni površini nič pridobiti. Pač pa bo vsak rad pritrtil, če bomo rekli, da je letos nujno potrebno, zasejati z ozimnim žitom tudi vse one prostore, ki so za pridelovanje žita sposobni, pa so ležali zadnja leta neobdelani, oziroma so služili kot travniki.

V prvi vrsti gre za zemljo raznih graščin, veleposestev in posestev vseh mogočih nekmečkih lastništev, ki so puščala zemljo neobdelano, ker se jim pridelovanje žita (in obdelovanje sploh) ni splačalo. Na ta način bo mogoče žitno površino na Sp. Stajerskem povečati za več tisoč hektarjev.

Nadalje bomo z žitom zasejali že letos tudi vsa ona zemljišča, kjer itak nameravamo v kratkem spremeniti kulturo, n. pr. stare in že slabo rodovitne, umetne in mejnjalne travnike, deteljišča in lucernišča, opuščene hmeljnike, propadajoče ostarele in v neprikladnih legah ležeče vinograde in sadne plantaže, izpraznjene drevcesne itd.

Tudi gozdne poseke v ugodnih legah so jako primerne za enkratni pridelek ozimne, predvsem rži, ako nam je mogoče tla vsaj plitvo prekopati.

Končno bi bilo prav, če vsa kmečka gospodarstva — predvsem so to veleposestva! — ki imajo vpeljano triletno žitno kolobarjenje, istega začasno spremenijo v dvoletno in letošnjo jesen posejejo namesto le ene tretjine polovico vseh njiv z ozimnim žitom.

Prehajamo k tretjemu vprašanju:

Kakšno vrsto pšenice in drugih ozimnih žit bomo sejali?

Na sorti in kakovosti semena je mnogo ležeče — toda ne vse! To si zapomnimo in se po tem tudi ravnajmo!

Zato letos za enkrat ne bomo bogve kaj iskali novih sort pšenice, rži in ječmena n. okolje, ker zdaj pač niso časi za take poskuse, ki se utegnejo obnesti ali pa tudi ne. Če imamo doma pridelano seme ozimnega žita zdrave, pri nas dobro uspevajoče sorte, in če smo povrh tega seme že lani ali predlanskim izmenjali, bomo ostali letos kar pri domačem semenu.

Če pa se je naše domače ozimno žito že izrodilo, ker ga celo vrsto let nismo izmenjali, smo dolžni, tako zaradi svoje lastne gospodarske koristi kot iz splošnih narodno-prehranjevalnih ozir, preskrbeti si pri najbližjem naprednem gospodarju za setev ozimne potrebno dobro seme.

Le kdor si dobrega semena ozimnih žit zares ne more sam preskrbeti, naj nedomoma zaprosi pri pristojni »Kreisbauernschaft« (beim Ernährungsamt, Abtlg. A), da se mu dobro seme ozimnega žita uradno preskrbi.

V prošnji mora navesti, če želi zgodaj ali pozno zorečo sorto, visoke ali nižje rasti, da-li mora biti proti poleganju odporna; pri pšenici pa še, ali želi osinko ali golico, belo ali rdečeklaso sorto. Tudi kakovost zemlje in lego zemljišča je treba opisati.

Pri tej priložnosti moramo opozoriti na dvoje: Prvič, da je pšenica »golica« primerna za hladnejše in vlažnejše podnebje, »osinka« pa za bolj suho in toplo ter da se tudi »golice« v suhem in toplim podnebju spremenijo v osinko, osinka v vlažnejšem podnebju pa v golico. Ta pojav sam na sebi pri pšenici torej še ne pomeni degeneriranja pšenične sorte!

Nadalje moramo opozoriti na velevažno dejstvo, da ni za končni uspeh pridelova-

nja merodajna le dolgost žitnega klasja, kot se to navadno, a napačno domneva. Marsikateri gospodar se je že bridko opekel, ker je, zapeljan po izredno dolgem klasju, namesto domače pšenice posejal nepoznano in nepreizkušeno tujo sorto žita.

Upoštevati moramo, da je za višino in vrednost pšeničnega pridelka važno:

a) Koliko pšeničnih stebel zraste na določeni prostori, to je ali je žito redko ali gosto obraščeno. Pšenica z izredno lepim klasjem je navadno prav redko obraščena;

b) da-li so posamezni klasiki na klasu tesno drug ob drugem (to je: ali je klas »zbit«) ali ne. Kratak, a zbit klas ima več zrn kot dolg, a redek;

c) koliko zrn je razvitih v posameznem klasu. Tu je razlika med sortami, pa tudi med žitom in skrbno ali pa zanemarjeno obdelani njivi, največja. Vsak klasek ima namreč lahko do 5 zrn, a slaba, izrojena, ali pomanjkanje hranilnih snovi trpeča pšenica ima na vsakem klasu samo po dve zrnji razviti, dočim je pri lepi pšenici razvitih vseh pet, ali vsaj 4 zrna na klasu;

č) kako je zrnje razvito. Pri prezgodaj poleženem žitu in pri takem, ki je zorelo ob neugodnem vremenu, kakor tudi, ako je bilo prezgodaj požeto, zrnje ni polno in kleno, temveč zakrnelo. Za seme tako žito sploh ni;

d) kolikšna je hektolitrska teža zrnja. Ta se giblje med 73 in 85 kg za 1 hl, pri pšenici, dočim je rž nekoliko lažja, a ječmen še lažji — okoli 60 do 65 kg 1 hl. Dobra semenska pšenica mora imeti hektolitrsko težo vsaj 78 kg, če več, tem bolj! Vendar najdebelejša pšenica ni najtežja. Pri rži pa sploh ni priporočljivo sejati najdebelejša semena, temveč srednje debelo;

e) kakšna je kakovost zrnja, glede na razmerje med moko in otrobi, na kakovost moke itd.

Zato: Ne letajmo samo za pšenico, ki ima najdaljše klasje, temveč sejmo sorto, ki je v naših razmerah vsestransko preizkušena kot dobra in ki jo hvalijo tudi gospodinje, ki so iz njene moke kruh peklo.

Zdaj pa:

Kdaj bomo sejali?

V splošnem velja pravilo: Najprej rž, nato pšenico, nazadnje pa ječmen! Zakaj?

Rž se obrašča samo jeseni, zato jo moramo sejati zgodaj, da se more do zime dovolj obrasti.

Pšenica in ječmen pa se obraščata jeseni in spomladi, zato ju sejemo bolj pozno. Zelo zgodaj sejan ječmen se ob topli, sončni jeseni tako močno obraste, da rad pozimi pod snegom segnije, zato ga sejmo raje bolj pozno.

Glede časa za setev ozimne — ki traja ves september in oktober — na splošno drži, da je treba sejati tem bolj rano, čim bolj visoko od sonca in v čim težji zemlji imamo naša polja. Čim pozneje sejemo, tem bolj gosta mora biti tudi setev in je zato radi večje porabe semena pozna setev dražja. Pozna setev zakasni tudi žetev. Ni pa s tem rečeno, da da pozno sejano žito vselej tudi slabši pridelek.

Pa še:

Kako bomo sejali?

Kdor ima ali si more izposoditi sejalni stroj, s strojem, ker tako prihranimo mnogo semena in si zagotovimo boljši pridelek; pri setvi na roko pa je treba njivo prej temeljito prevleči, ne pa šele po setvi, kot to mnogo kmetov napačno dela. Z brananjem pred sejanjem prihranimo na semenu, pa tudi setev bo lepše in enakomernejše klila in rasla.

Razen v primeru, da sejemo doma pridelano seme v krajih, kjer žito in zemlja nista okužena po snetjavosti, je brezpogojno potrebno, seme pred setvijo razkužiti,

kot je bilo pred nekaj tedni na tem mestu opisano. Dobro je vsako razkuževalno sredstvo — če postopamo pri razkuževanju točno po navodilu.

In še to:

Kako in s čim bomo ozimnim žitom gnojili?

Po potrebi, vsekakor pa dovolj! To pomeni: Če smo s hlevskim gnojem gnojili spomladi, ali morda poleti, ni treba z njim ozimni še posebej gnojiti. Če pa nismo, je posebno v lahkih zemljah potrebno, gnojiti ozimnim žitom tudi s hlevskim gnojem. Najbolj hvaležen zanj je še ječmen.

Pšenici na močni zemlji lahko ob deževni letini gnojenje s hlevskim gnojem celo škoduje, ker jo požene v prebužno rast, radi česar zgodaj poleže.

Vedno pa so ozimna žita izredno hvaležna za jesensko, oziroma zimsko gnojenje s fosfatnimi umetnimi gnojili. Letos nam je po večletnem presledku spet na razpolago Tomaževa žlindra (Thomasmehl). To je najboljši gnojilo, s katerim moremo pozimi postreči naši setvi! Kdor je še ni naročil, naj pohiti, da ne bo prepozno, ker je količina, ki bo na razpolago, omejena!

Posebno v težjih in vlažnejših zemljah pa bodo ozimna žita tudi za zimsko gnojenje z apnom (prahom žganega apna) zelo hvaležna in ga bodo bogato poplačala. Tudi apneni prah je treba že zdaj naročiti, če ga hočemo pravočasno dobiti, ker traja dobava včasih po več mesece! Tudi naročila za apno v gnojilne svrhe sporočite pristojni »Kreisbauernschaft« za to čimprej!

Kokoš mora dati

200 jajc letno

Izkušnja je pokazala, da je na kmetijah s petdesetimi kokoši najmanj pet takih kokoši, ki sploh ne nesejo, kakih deset pa, od katerih dobimo letno od vsake po petdeset jajc, torej 15 kokoši skupaj samo 500 jajc, imamo povprečno 85 jajc od vsake kokoši. Stvarna slika je pa taka, da 5 kokoši sploh ni ničesar zneslo, 10 jih je dalo 50 jajc, torej 15 kokoši skupaj samo 500 jajc, medtem ko je ostalih 35 jajčaric dalo 3750 jajc, kar predstavlja povprečno dajatev od 105 do 110 jajc letno. 15 slabih kokoši torej pritiska na gospodarski izraz računa, ki je nezadovoljiv. Kokoš, ki ne daje jajc, žre iz dneva v dan, ne da bi za to kaj dala. Tudi jajčarice s petdesetimi jajci na leto niso veliko več vredne. Koristi, ki jih imamo od njih, niso v nikakšnem razmerju s tem, kar požrejo. Te so samo v napotje in breme dobrim jajčaricam, ki si svojo krmo pošteno zaslužijo.

Marsikdo bo rekel, da to ni vse, če se krmi par kokoši več. Če pa vzamemo svinčnik in kos papirja, nas pa številke lahko podučijo, da temu ni tako. Najmanj 20 kg žita bo kokoš na leto pri kmetu požrla. V našem gornjem slučaju se za 25 takih nepotrebnih kokoši razmeže 6 centov žita na leto. Če bi teh 15 slabih kokoši ne bilo pri hiši, prištedi kmetija 6 centov žita in ta štednja je mogoča, ne da bi se pri tem izgubilo kakšno jajce. Gospodarstvu s perutnino bi pa uprava takih nekoristnih ječežev razen na krmi prištedenega žita tudi v drugem oziru koristila. Če smo doslej z 20 kilogrami žita pridelali 85 jajc, bomo po odstranitvi škodljivih kokoši imeli 105 do 110 jajc od vsake jajčarice na leto. Brez vsakih izdatkov smo na ta način dajatev in storitev poedinih kokoši povečali ter našo korist pomnožili. Pri tem je pa treba priznati, da bi marsikje bila kokošjereja šele po izločenju slabih kokoši donosna. V mnogih kokošjerejah imajo

20 do 30 odstotkov slabih kokoši, ki gladko pozobljejo dobiček, namesto da bi ostal gospodinji.

Za poedina kmetijska gospodarstva donosnost kokošjereje res ni odločilne važnosti. Perutnina jim predstavlja bolj mali del gospodarstva, akoravno jim je izkupiček za jajca tudi dobrodošel. Če pa ogleujemo to iz stališča celote, se nam šele predoči, kako važno je pravilno držanje zbranih kokoši. V Nemčiji gojijo sto milijonov kokoši. Kakor smo zgoraj trdili, si 30% od teh ne zasluži svoje hrane. Ni potrebno biti umetnik računanja in lahko bi izračunal, kake ogromne količine kokošje hrane uporabijo vse te nepotrebne kokoši, ki svoje hrane z nikakšno stvarjo ne poplačajo in kako veliko škodo povzročajo celokupnemu gospodarstvu. Krma, ki jo požrejo slabe kokoši, bi se na drugi strani lahko koristno izbrabila. To je zapravljane ljudskih dobrin, ki si ga ne moremo dovoljevati. Dolžnost posameznih kmetij je, da v svoji kokošjereji napravijo tozadevno red. Tudi če smo z delom preobloženi, si moramo najti čas za pregled in sortiranje kokoši. Kokoši, ki so nad dve leti stare, ali pa ne nanesejo okrog 200 jajc letno, si ne zaslužijo svoje hrane. Take parazite je treba poklati.

ZA GOSPODINJE

Gospodinja in vojna

»Gospodinja pri hiši tri ogle podpira, gospodar pa le enega!« Ta ljudski pregovor izvira še iz dobrih starih časov in je že v rednih razmerah stoodstotno veljal. Se vse bolj resničen pa je ta pregovor v časih, kakršni je današnji. Od zmožnosti in iznajdljivosti gospodinje je dandanes skoraj izključno odvisno, kako se prebijajo posamezne družine skozi vse težkoče, ki jih vojna neizbežno prinaša s seboj.

Prej je gospodinja, ki sicer ni imela dovolj gospodinjskih zmožnosti, pač pa dovoljne dohodke, lahko kupila za denar vse, kar ni mogla, hotela ali znala sama pridelati oziroma napraviti.

Zdaj pa je stvar drugačna: Množina razpoložljivih živil ter ostalih življenjskih potrebščin je z enako mero odmerjena za revne in premožne.

Skoraj lahko rečemo, da je dandanes možnost nakupa živil in potrebščin enaka za vse gospodinje. In vendar opažamo, da izhajajo nekatere od njih kljub racioniranju nakupa s svojim gospodinjstvom prav zadovoljivo, dočim se drugim zdi, da imajo vsega premalo.

Odkod ta razlika?

Odkod, ker nekatere gospodinje poznajo in upoštevajo vse temeljne zapovedi za gospodinjstvo v vojni dobi, medtem ko hočejo druge tudi še zdaj nadaljevati z razsipnim načinom gospodinjstva iz nekdanjih dni. A kakšne zapovedi daje predvsem našim gospodinjam vojna doba? Najvažnejše tri bomo našli: Prva zapoved velja: **Varčuj na vse strane!** Ta zapoved velja za vsako gospodinjstvo sicer zmeraj, tudi v mirnih časih, vendar se je vzrok, kakor tudi način in namen varčevanja spremenil: Včasih smo varčevali pri gospodinjstvu zato, da bi čim več prihranili za druge namene, danes pa varčujemo zato, da omogočimo z doma pridelanimi oziroma razpoložljivimi sredstvi vsemu našemu prebivalstvu prehrano in oskrbo z najnimi potrebščinami.

Cilj varčevanja je bil včasih: **potrošiti čim manj denarja**, danes pa je: **porabiti čim manj živil in življenjskih potrebščin!**

V normalnih časih smo varčevali samo

Gorenjsko kmetijstvo

Po vrnitvi Gorenjske k svoji naravni materni zemlji je nova uprava podvzela vse za izboljšanje in dvig kmetijstva, ki ga je bivša država dobesedno uničila. Obsežne pomožne akcije so imele namen normalizirati kmetijsko proizvodnjo. Akcija za nabavo strojev je končana. Strojno obdelovanje zemlje spodbuja kmeta, ki je ponosen, da bo lahko pokazal svoje delo in se uveljavil. Pod bivšim režimom se je strojno obdelovanje zemlje popolnoma zanemarilo. Razen poljedelskih strojev, katerih so gorenjski kmetje nad vse veseli, se je državna uprava pobrigala za cenen in ugoden uvoz plemenske živine. Oboje bo omogočilo uspešno živinorejo. Ozirajoč se na izorno zemljo, bodo uresničeni tudi drugi načrti. Navodila o povečanju nasadov sočivja so padla na ugodna tla. Gorenjska ne bo krila samo vse svoje potrebe, temveč bo sočivje celo prodajala v druga področja. Gradnja shramb za krompir, ureditve semenskih čistilnih naprav ter pitanje svinj so akcije, ki jih gorenjski kmet z veseljem pozdravlja.

Naroči Štajerskega Gospodarja!

tam, kjer se je varčevanje »splačalo«, a dandanes varčujemo povsod, kjer lahko s tem omejimo ali bolje izkoristimo potrošnjo vsega, kar nam je le v omejeni količini na razpolago.

Ker pomeni »varčevati« vse kar najbolj smotrno izkoristiti, zahteva sedanjí čas od gospodinje, da bolj kot kdajkoli prej gospodinji smotrno, razumno, da vsako delo in vsak nakup temeljito premisli in preračuna, obenem pa skuša najti vedno novih možnosti za varčno in smotrno izrabo razpoložljivih živil in potrebščin.

K gospodinjskemu varčevanju spada tudi smotrna ureditev in oprema gospodinjskih prostorov in shramb ter uvedba sodobnih orodij in pripomočkov, ki gospodinji olajšajo delo in ji prihranijo dragoceni čas. Nadalje predstavlja gospodinjsko varčevanje tudi smotrna porazdelitev dela in izraba časa, pravilno gospodarjenje s kurivom, z lučjo itd. Posebno važno je, da zna gospodinja preценiti potrebne množine živil in gospodinjskih potrebščin ter da jih zna kupiti ob najbolj ugodnem trenutku, njih porabo pa pravilno porazdeliti na posamezne tedne in mesece v letu.

Posebno poglavje varčevanja v gospodinjstvu je izraba ostankov in odpadkov živil, varčevanje z obleko in obutvijo, izraba stare obleke in perila itd. Druga zapoved se glasi: **Pridelaj, kar le moreš doma!** Pred par leti se skoraj ni splačalo, da bi gospodinja, ki ni imela svojega vrta, jemala zemljo v najem in pridelovala sama za domače gospodinjstvo potrebno zelenjad — saj je bilo na trgu dobiti vsega dovolj in poceni! A danes je srečna gospodinja, ki ima na razpolago košček zemlje, kjer lahko pridelala ne samo zelenjavo, temveč tudi kakšen kos krompirja, nekoliko fižola in morda še kaj drugega.

One gospodinje, ki niso letos, naj vsaj prihodnje pomlad sledijo zgledu svojih podjetnejših sosed — pa bodo imele marsikaj na domačem vrtu, za kar bi se sicer morale puliti, in morda še brezuspešno, na trgu. Vrtnarstvo je v teh časih tako važna gospodinjska panoga, da bi ga morala biti večša vsaka gospodinja!

Reja perutnine, predvsem kokošjereja, se tudi splača dandanes bolj kot kdaj. Je le dobro, če ni treba vsakega jajčka kupiti — in ob praznikih kakšna pečena piška tu-

di ne škoduje. Z odpadki, ki so na razpolago v vsakem gospodinjstvu, lahko preživlja gospodinja par kokoši. Seveda se to spleča le, če pridno ležejo jajca. Nenesne kure spadajo samo v ponev, na njih mesta pa mlade, dobre jajčarice.

Kunce ali domače zajce redi lahko vsaka gospodinja, čeprav nima niti pedit zemlje. Hlevček zanje postavi lahko v drvarnico, šop zelenjave pa lahko utrga mimogrede ob vsaki poljski ali gozdni poti. Gospodinja, ki ima na razpolago primerno klet in družino, ki rada je gobe, lahko goji v kleti šampinjon-gobe. Pa tudi ona gospodinja, ki ji razmere ne dopuščajo redni kako od naštetih živali, niti imeti domač vrčiček, lahko kljub temu marsikaj pridela doma:

Vse leto rastejo po gozdovih razne jagode, zdajle na jesen na primer robidnice (Brombeere). Z dodatkom nekoliko sladkorja se da iz njih napraviti okusna posladila.

Tudi gob so polni naši gozdovi. V pozni jeseni pa rastejo tudi po travnikih okoli trhljih drevskih parobkov gobe »štorovke« (Stockschwamm). Vsaka gospodinja si jih lahko nasuši za zimo. Saj so gobe redilnejše kakor pečenka!

Tretja zapoved za gospodinjce: **Kar imaš, varuj pred pokvaro!**

Najbolj škoda je stvari, ki smo jo že pridelali ali kupili, pa se nam radi nepažnje ali nepravilnega ravnanja pokvari, premine brez haska. Zato so posebno Nemci posvetili pravilnemu ohranjanju (konserviranju) živil itd. posebno pozornost, pod geslom: »Kampf dem Verderb«. To geslo velja tudi za naše gospodinjce.

Vsaka gospodinja mora vedeti, kako je postopati s posameznimi vrstami živil, da ohranijo čim dalje užitnost, hranilne vrednosti in naraven okus.

K takim postopkom spadajo vse našete vrste vkuhanja, vlaganja, sušenja, kisanja in sploh konserviranja živil, nadalje pravilno vskladiščenje, oziroma vkletenje krompirja, solat in druge zelenjave, kakor tudi ravnanja z zalogami čez zimo.

Za vsa ta dela potrebna navodila se nudijo gospodinjam od vseh strani: V vsaki številki našega lista je obravnavano to ali ono glede konserviranja ali ravnanja z živil, in teden za tednom se vršijo oziroma se bodo še vršili po vseh krajih naše dežele gospodinjinski tečaji. Vsaki gospodinjci je torej dana možnost, da se pouči o vsem, kar ji je potrebno vedeti in znati. Izkoristite jo!

6. Večno mesto Rim ima 1.800.000 prebivalcev. Zanimivo je zasledovati število prebivalstva tega mesta nazaj v davne čase. Stari rimski zapiski nam marsikaj odkrijejo. Tako vemo, da so v starem Rimu 30-krat prešteli prebivalstvo. Prvo štetje prebivalstva je bilo pod kraljem Servijem Tulijem l. 568. pr. n. št. Takrat je živel v Rimu 8400 ljudi. Poslednje štetje v davnem Rimu so izvedli l. 51 pr. n. št. in sicer pod Cezarjem. Tedaj je imel Rim skoraj 1.000.000 prebivalcev. Vprav čez 500 let nato se je ta milijon skrčil na 100 tisoč ljudi. Saj je bil Rim prevečkrat napaden, oblegan, izropan, upepeljen. Najbolj pa se je skrčilo prebivalstvo v prvih letih papeževskega Rima, ko je imela ta bivša Cezarjeva prestolnica le še 20.000 ljudi. Dolgo je trajalo, dokler ni imel Rim, v 17. stoletju, spet več ko 100.000 prebivalcev. Ko je postal leta 1871. prestolnica združene Italije, je bilo v Rimu 226.000 prebivalcev in v začetku 19. stoletja že 460.000. Šele leta 1914. je bilo več ko pol milijona ljudi, a šele v fašistični dobi je narastlo število prebivalstva na poldrug milijon.

MALE VESTI

* **Führer je odlikoval Gauleiter-ja Uiberreither-ja.** Šefa civilne uprave na Spodnjem Stajerskem, Gauleiter-ja in Reichsstatthalter-ja dr. Uiberreither-ja, je Führer v znak priznanja za zasluge, ki si jih je stekel v izvrševanju vojnovaznih nalog odlikoval z vojno-zaslužnim križem I. reda.

* **Generaloberst Ritter von Schobert je padel na bojišču.** V nedeljo je sporočilo nemško vrhovno poveljstvo vest, da je Generaloberst Ritter von Schobert, poveljnik neke nemške armade, padel v bojih na vzhodu dne 12. septembra.

* **Horthy pri Führerju.** V času od 8. do 10. septembra je madžarski državni upravitelj Horthy obiskal Führerja v njegovem glavnem stanu na vzhodni fronti. Med obiskom so se vršili med obema državni-ma poglavarjema razgovori o političnem in vojaškem položaju. Ti razgovori so se vršili v duhu tradicionalnega vojnega zavezništva obeh narodov proti boljšeizmu. Razgovorom je prisostvoval z nemške strani tudi zunanji minister v. Ribbentrop ter šef vrhovnega poveljstva Generalfeldmarschall v. Keitel, z madžarske strani predsednik vlade in zunanji minister v. Bardossy in šef generalnega štaba podmaršal Szombathely. Horthy je obiskal tudi Reichsmarschall-a Göring-a in vrhovnega poveljnika nemške suhozemne vojske Generalfeldmarschall-a v. Brauchitsch-a. 10. septembra so bili končani razgovori med Führer-jem in Horthy-jem. Führer je Horthy-ju kot vrhovnemu poglavarju madžarske vojske svečano izročil Viteški križ k Železnemu križu ter je stem potrdil madžarsko vojsko, ki se hrabro bori ob strani Nemčije proti boljševiskemu sovražniku zapadne kulture in civilizacije.

* **Pazite na najdeno orožje, municijo in razstreliva.** Iz Pobersch-a pri Marburg-u so šli trije 9- do 14-letni fantiči v okolico Pöbnitz-e po knoper. Blizu reke Pöbnitz so našli mino, ki so jo Srbi pri svojem umiku izgubili. V svoji otročji lahkomišelnosti in radovednosti so jo hoteli razstreliti, da bi videli, kako bo to učinkovalo. V to svrhu so mino tako dolgo metali v deblo nekega hrastovega drevesa, da je res eksplodirala. Učinek je bil strašen. Dva fanta je tako raztrgalo in razmesarilo, da sta bila takoj mrtva, medtem ko je tretji na posledicah težkih telesnih poškodb kmalu po prevozu v bolnico izdihnil. — Otroke, ki posebno sedaj v iesenskem času po gozdovih nabirajo gobe, kostonje itd. je treba ponovno poučiti, da je vsako morebitno najdbo orožja, municije in razstreliva, varujoč se dotikanja, nemudoma prijaviti najbližji žandarmeriji.

* **3375 metrov dolg nov predor gradijo pri polaganju drugega tira na železniški progi Brunnen—Füelen v Švici.** Gre za izpopolnitev proge Zürich—Luzern—Gott-hard, ki veže Švico in Italijo in je na nekaterih krajih še enotirna.

* **Rodbina Roosevelt je svoje premoženje v treh letih podesetorila.** Kakor poroča rimski list »Corrispondenza«, je umel prezident Roosevelt prav dobro izkoristiti svoje mesto kot državni poglavar takozvane ameriške demokracije. Svoje premoženje je namreč Roosevelt v dobrih treh letih podesetoril. Demokracija se je torej imenitno izplačala. Zanimivo je, da je premoženje gospe Rooseveltove ločeno in da ga ameriški krogi cenijo zelo visoko. Tako je dejala bivša kraljica Wilhelmina nizozemska, ki je veljala nekak kot najbogatejša žena v Evropi, da se njeno premoženje niti najmanj ne more meriti s premoženjem gospe Rooseveltove...

* **Hauptschulen all glavne šole na Spodnjem Stajerskem.** S 16. septembrom so na Spodnjem Stajerskem otvorili prvi redni pouk šolskega leta 1941-42 na glavnih šolah, ki ličijo na nekdanje meščanske šole. Mesto Marburg ima štiri, ostali večji kraji pa po eno glavno šolo. Te nemške šole imajo namen, sposobnim učencem nuditi višjo izobrazbo, ki jim bo omogočala vstop v vedno več zahtevajoče obrtne poklice. Dajale bodo pa tudi podlago za sprejem in prehod v višje poklicne in strokovne šole, kakor so učiteljska, gospodarske višje šole, obrtne šole itd. Pouku nemščine se bo podlagalo največ važnosti.

* **Vsaka nad 14 let stara oseba mora imeti osebno izkaznico.** Tako glasi odredba šefa civilne uprave na Spodnjem Stajerskem z dne 14. aprila t. l. V to svrhu je politični komisar za okrožje Marburg-Land izdal razglas, da si prebivalci njegovega srezu do 15. oktobra 1941 pri svojih uradnih županih preskrbijo take izkaznice, v kolikor niso v posesti po 14. aprilu t. l. izdanih uradno priznanih legitimacij kakor članskih izkaznic Kulturbund-a, delavskih knjig itd. s sliko.

* **10.000 delavcev zaposlujejo v Srbiji za izsuševalna dela,** ki bodo pridobila večje kompleksne rodne zemlje.

* **Angleška »svoboda« v Indiji.** V angleškem parlamentu so nedavno v tretjem čitanju obravnavali zakonski predlog o »začasni« preprežvi volitve v Indiji in Burmi. Kako Angleži umevajo »svobodo«, je razvidno iz izjave, ki jo je ob tem čitanju podal minister za Indijo Amery, ki je dejal »da bi volivna propaganda sedaj samo motila vojne napore Indijcev, ki so sedaj tudi v ostalem nekoliko nemirni.« Na tozadevno vprašanje nekega poslanca je moral Amery priznati, da se je nahajalo 1. julija leta 1941 v indijskih ječah 12.129 Indijcev, ker so se udeleževali gonje o neposlušnosti napram angleškemu oblastem. Med jetniki se nahaja 35 bivših ministrov in 321 poslancev. Tako izgleda »zlato angleško pojmovanje svobode!«

* **Lutkovno gledališče za naše matčke.** Po zaslugi urada Volkbildung organizacije Steirischer Heimatbund začne umetniško lutkovno gledališče Max Radestock iz Aachen-a s svojimi predstavami na Spodnjem Stajerskem. Na svojem krožnem potovanju, ki je predvideno na cele tri mesece, se bo v mnogih krajih naše lepe Spodnje Stajerske otrokom nudila prilžnost, da bodo deležni zdravega smeha in razvedrila. Razume se, da pri igran tega gledališča ne bo manjkalo odraslih, ki bodo tudi prišli na svoj račun.

* **Racioniranje mesa na Slovaškem.** Da bi zavarovali prehrano slovaškega prebivalstva, so sedaj na Slovaškem uvedli racioniranje mesa. Tedensko pride na osebo 400 gramov mesa.

* **Železniška nesreča v Angliji.** V nedeljo zjutraj sta trčila z Zapadni Angliji v Holme-Chapelu med Crewe in Manchestrom dva vlaka. Več oseb je bilo ubitih, okrog 30 pa jih je bilo ranjenih.

* **Zidje zahtevajo Palestino popolnoma zase.** Kakor poročajo listi, je imel židovski cionistični voditelj Chaim Weizmann v preteklem tednu razgovore z angleškim zunanjim ministrom Edenom ter s kolonialnim ministrom lordom Maine-jem glede bodoče politične oblike Palestine.

* **Svedska dobi zakon o sterilizaciji zločincev.** Pravosodni minister Švedske je izdelal zakonski osnutek, ki bi naj stopil prihodnje leto v veljavo ter državni oblasti nudil podlago, da bodo gotove neozdravljive moške zločince lahko sterilizirali in jim odvzeli plodnost.

* **Velikanski požar v Kaliforniji.** V luki Port Costa v Kaliforniji je iz neznanih vzrokov nastal požar, ki je povzročil milijardo in pol škode. Med drugimi vrednostmi je pogorelo v državnih pšeničnih skladiščih za kakih 850.000 dolarjev pšenice.

* **Označba židov v Reich-u.** Reichsgesetzblatt ali uradni list za razglasitev v Reich-u veljavnih zakonov je v svoji izdaji z dne 1. sept. t. l. objavil policijsko odredbo, ki določa, da morajo vsi nad 6 let stari židje nositi znake svojega porekla. Gre za šesterokrako zvezdo židovskega kralja Davida iz rumene tkanine, ki jo morajo nositi našito na levi strani gornje obleke. Na ta način se bodo židje tudi vidno razločevali od arijcev.

* **Pomoč sosedu, ki je posnemanja vredna.** Pri Mißling-u je v neki razdrapani leseni kolibi živela siromašna mati z devetimi otroki. Organizacija Steirischer Heimatbund se je za družino zavzela ter ji z akcijo »pomoč sosedom« tudi stvarno pomagala. Od članov organizacije se je dobil brezplačno potreben material, nakar se ji je kočo popravilo. Preskrbljeno je tudi za preskrbo matere in njenih mnogoštevilnih otrok.

* **V spanju je v Huzinecu v češko-moravskem protektoratu porodila neka žena prvega otroka.** Sele ko se je prebudila, je zapazila novorojenčka, ki je pa medtem seveda izkrcaval, ker ni bilo pravočasne pomoči.

* **Telefonska knjiga.** Za območje državne poštne ravnateljstva Graz z dodatkom Spodnje Štajerske, izide v kratkem seznam vseh telefonskih števil. Vsak glavni telefonski priključnik dobi en takšen seznam brezplačno. Razdelitev bo sledila potom vabil z dopisnicami.

* **Najstarejši Marburger je umrl.** Nedavno smo pisali, da je najstarejši človek v Marburg-u, zdravnik dr. Josef Urbaczek, stopil v 101. leto svoje starosti. Medtem je pa tudi temu možu nehalo biti njegovo vedno plemenito srce. Dne 12. septembra so ga na pokopališču v Pobersch-u ob veliki udeležbi meščanov položili k večnemu miru.

* **Uvedba nemške normalne pisave v Nemčiji.** Državni minister za vzgojo bo z novim šolskim letom uvedel novo, takozvano nemško normalno pisavo, ki bo počasi spodrinila dosedanjo nemško gotico. Nova pisava bo seveda mnogo lažja od sedanje nemške, ki ji v tisku pravimo »Fraktur« ter se bodo posebno učenci novopriključenih pokrajin lažje učili pisanja in čitanja.

* **Italijanskemu prestolonasledniku je Führer o priliki rojstnega dneva brzoglavno sporočil svoje čestitke.**

* **Listnica uredništva.** Zanimamo se za krajevna poročila iz območja Save in tudi iz krajev okrog Littai-a. Dopisi iz teh krajev so nam dobrodošli.

Posebni tedenski pregled

daje samo

Esplanade kino

v Marburg-u

Prva predstava v nedeljo, dne 21. septembra, ob pol 10. uri in druga ob 11. uri. 424

DOPISI

□ **Gams bei Marburg.** Kratkega kuharskega tečaja, ki so ga obiskovale tudi žene iz Tresternitz-a in Roßbach-a, se je udeležilo 94 žensk. Naučile so se pripravljati sodobnih okusnih jedil.

□ **St. Egydi.** Pregled otrok tukajšnjega okoliša je podal žalostno sliko bivše države, ki za zdravje in razvoj dece ni imela razumevanja. Zdravniki so ugotovili celo vrsto primerov rahitide, nekaj celo s skrivljenimi udi. Prebivalstvo se veseli, da je končno prišlo pod upravo, ki se briga za zdravje in življenje našega doslej zapuščenega naraščaja.

□ **Zellnitz an der Drau.** Ljudstvo je tukaj polno hvale in priznanja za bogato in dobro izbrano čtivo v »Stajerskem Gospodarju«. Za uvedbo civilnih porok ter za z istimi omogočena poročna posojila, katerih napoved ste zadnjič objavili, je med ljudstvom ogromno zanimanje. — Ker pa posebno življenjsko neizkušena mladina vidi v takih zadevah vse bolj rožnato, ne bo škodovala pripomba, da je pri družinskih zadevah gospodarska hrbtnica za ustanovitev lastnih ognjišč neobhodno potrebna in jo ne gre podcenjevati, da pa ni nikakšno jamstvo za srečno zakonsko življenje. Tam, kjer ni prijateljstva, trajnih srčnih razmer, uvidevnosti, logike, razumevanja ter pripravljenosti in trdne volje za premostitev vseh morebitnih težav, ki se v življenju pojavijo, je zadovoljstvo ali sreča bolj v zraku viseča. Le kjer se urejene gospodarske razmere združijo z vsemi naštetimi lastnostmi, je izgled in upanje na srečno in zadovoljno zakonsko življenje. Na vsak način bodo denarna posojila mnogim potrebnim olajšala začetne težave pri ustvarjanju bodočih družin in bo tozadnevni zakonski predpis, kadar stopi pri nas v veljavo, za naše kraje velika pridobitev.

□ **Klein-Sonntag bei Luttenberg.** Zdravniški pregledi dojenčkov in malih otrok so ugotovili, da je vzrok slabemu zdravstvenemu stanju iskati v preveč enostranski prehrani. Matere so dobile navodila, kako prehranjevati deco, izročilo se jim je pa tudi redilne preparate in nekaj pšeničnega zdroba. Materam, ki jim zdravstveno stanje ne dovoljuje, da bi dojile svoje malčke, so se izročila primerna zdravila.

□ **Luttenberg.** Organizacija Steirischer Heimatbund prireja enkrat tedensko javne pevске nastope, ki so se zadovoljivo obnesli. Prebivalstvo mesta Luttenberg se je na ta način naučilo že celo vrsto lepih pesmi. Krajevno vodstvo namerava slično petje uvesti tudi po ostalih krajih okrožja Luttenberg.

□ **Unterbirnbaum bei St. Peter im Sann-tale.** Odločil sem se, da propagiram Vaš, oziroma naš spodnještajerski tednik. Bralci tukajšnjega okoliša priznavajo, da je »Stajerski Gospodar« v vsakem pogledu dovršen list, ki preoblikuje dušo in miselnost spodnještajerskega človeka, izravnava jo ga z Nemcem v Reich-u. In to je v redu. — Z dobro voljo in trdnim prepričanjem hočemo Spodnještajerci v okviru Velike Nemčije veselo sodelovati za zmogovito končanje vojne, po kateri bo nastala nova Evropa. Pripravljani smo na vse žrtve, samo da bo naš vojak-bojevnik preskrbljen z vsem, kar na fronti potrebuje. Spodnještajerci željno pričakujejo popolne izravnave svoje dežele z Reich-om. Le maloštevilni ljudje, ki so kot pijavke pod bivošo državo izkoriščali naše revno dobromisleče ljudstvo, koketirajo danes s Sovjeti-jo ter pretakajo solze za svojim za vedno izgubljenim rajem.

(Associated Press)

Das ist der Jude Kaufmann, der Präsident der amerikanischen Friedensliga und Freund des USA-Präsidenten Roosevelt, der Verfasser des in USA in Riesenauf-lage erschienenen Buches »Deutschland muß vernichtet werden«, in dem er die Sterilisierung der gesamten deutschen

ZANIMIVOSTI

Bakelit

Vsaka industrijska stroka si ustvari gmoto, ki jo ravno potrebuje, če je ni dala človeku narava sama. Kemija, ki je postala v moderni dobi najpomembnejša za tehnični napredek, je sposobna ustvariti snovi, ki se o njih človeku nedavno še niti sanjalo ni.

Leta 1908 je ameriški kemik Bakeland napravil umetno smolo, ki o njenem pomenu za bodočo industrijo ni imel nika-ke prave predstave. Čez nekaj let pa se je ustanovila prva tovarna bakelita, danes pa ima Bakelit Corporation tovarne skoro že v vseh državah sveta.

Uporaba bakelita je skoraj univerzalna. Služi za izdelovanje trdega papirja in trdih tkanin ter najrazličnejših sestavnih delov, ki jih potrebuje elektro-tehniška in avtomobilska industrija. Poleg tega se uporablja tudi v galanteriji in nešteti drugih strokah, kakor za izdelovanje laka, kita in podobnih snovi.

Osnovni bakelit A je trdna, krhka, popolnoma prozorna snov, ki se raztaplja v acetonu in lugu. S segrevanjem se ga spremeni v bakelit B, ki se omehča in naraste, z nadaljnjim segrevanjem pa postane zopet popolnoma trd in neraztopljiv in se imenuje bakelit C.

Papir in tkanine se natirajo s tekočim bakelitom, ki otrdijo, ko se posušijo. Pri vlijanju se meša bakelit v prahu z leseno moko ali drugimi vlaknatimi snovmi. S segrevanjem v hidravlični stiskalnici postane bakelit obličljiv in izpolni matrice do najmanjših podrobnosti. Potem v veliki toploti otrdi in dobi stalno obliko. Nenadomestljiv je postal bakelit za izdelovanje izolacijskih delov v elektrotehniko, izdelujejo pa iz njega tudi skrinjice za radio aparate. Nepogrešljiv je tudi v industrijah, ki izdelujejo pisarniške potrebščine, zdravniški pribor in razne dele, ki jih uporabljajo pri gradnji letal, avtomobilov, parnikov in mnogih drugih tehničnih predmetov. Bakelit kljubuje toploti do 300° C, pri katerih zogeni, ne da bi se poprej zmečkal.

MALI OGLASI

Vsaka beseda stane 10 Rpf, masno tiskane besede 20 Rpf. Pristojbina za šifro je 35 Rpf, pri iskanju služb 25 Rpf. Za dostavljanje pisem pod šifro se zaračuna 50 Rpf poštnine. Zaključek sprejemanja oglasov je v četrtek ob 16. uri. Male oglase se prevzame samo proti predplačilu, iz podeželja tudi v veljavnih poštnih znamkah. Najnižja cena malemu oglasu je 1 Reichmarka

Dva marljiva mlinarja

vešča nemškega jezika v govoru in pisavi se sprejmeta. Ponudbe pod „Mlinar“ na upravo lista. 415

Deklica išče mesto vaje v trgovini z mešanim blagom. Vse v hiši. Naslov v upravi lista. 421

Gospodinjo inteligentno in mlado išče samski gospod. Ponudbe pod „Dve osebi“ na upravo lista. 417

Ljudje za kmetijska dela se sprejmejo. Konjski hlapec, molzec, tudi družine kot stanovalci z deputatom in držanjem živine. Gut GAMSNEGG, Gutenstein. 414

Samostojno kuharico

za večje gospodinjstvo se sprejme s 1. oktobrom. Ponudbe na J. Zadravec, Dampfmühle in Polstrau, Untersteiermark. 412

Dva mizarška pomočnika

sprejme takoj „Efka“ mizarstvo za stanovanjske opreme, Marburg (Drau), Fabriksgasse 12. 423

Iščem

brivsko-frizerskega pomočnika

Johanna Schelesnik, Cilli, Prinz-Eugen-Straße 12. 411

V Marburg-u, v Triesterstraße sem izgubil moder

papir

Najditelja nagradim. Anton Kossi, Fotograf, Iwankovzen bei Friedau. 422

VOZ (gare) malo rabljen poceni na prodaj. Vprašati Marburg—Brunndorf, Bezirkstraße 39/a. 420

Kupim pianino ali glasovir, tudi pohištvo za spalnico in jedilnico. Ponudbe pod „Privatno“ na upravo lista. 419

Bukov les deske v debelosti od 24—100 mm in vsake dolgosti od 2 m naprej, kupuje lesna industrija Wilhelm Erlich, Marburg—Brunndorf, Bezirkstraße 62. 416

Konjske opreme,

lahki voz, koleselj in sanke na prodaj. Naslov v upravi lista. 404

Prodaja raznega pohištva

iz proste roke samo za osebno potrebo

V soboto, 20. 9. od 3. do 5. ure popoldne.
V nedeljo, 21. 9. od 9. do 11. ure predpoldne.

Marburg a. d. Drau, Blumengasse (Cvetlična ulica) 18

poprej skladišče Suppanz. — Stalne cene!
Oddaja le proti gotovini!

Brez jamstva za pomanjkljivosti! 425

Kupljene stvari se morajo takoj odpeljati!

Pripravnega švicarja

oženjenega ali samskega, z lepimi pričevali pri dobrih pogojih iščemo. Ponudbe na 413

Gutsverwaltung Sanneck, Post Frasslau im Sanntal

Burg-Lichtspiele

Marburg, Burgplatz 1

Posebne predstave kulturnih filmov

v nedeljo, dne 21. septembra 1941, ob pol 11. uri, v ponedeljek, torek in sredo ob 13.45 uri (3/4 na 2) UFA-FILM

Simfonija severa

Pesmotvor v slikah in glasu o norveški pokrajini. — Najnovejši nemški tedenski pregled. — Mladini dovoljen vstop.

Od petka naprej

„Vas v rdečem naskoku“

Film je ravnokar pereč, ker doživljamo v njem sovjetske metode, ki so v svoji stvarnosti pretresljive in grozne. 410

Za mladino izpod 14 let prepovedano.

Jabolčnik zdrav, okusen, s 3 do 4% alkoholne stopnje, si napravite za domačo uporabo tudi brez pravega jabolčnika. Lahko si količino jabolčnika tudi pomnožite za 100 do 150%, ako naročite naš „jabolčni sok“, ki je pripravljen iz domačih preparatov in stane za 160 litrov RM 3.25, po pošti 1 RM več. Veliko zahvalnih pisem na razpolago. E. HRIBSEK, začasní zastopnik J. PUČKO, Marburg (Drau), Triesterstraße 57. 418

Cunje krojaške odrezke, staro železje in kovine, papir, ovčjo volno, svinjsko in govejo dlako (arovo) kupuje vsako količino Alois Arbeiter, Marburg, Draugasse 5. 2

Divje kostanje

želod in knoper kupuje Alois Arbeiter, Marburg, Draugasse 5. 327

Kupim motorno kolo, 4 k. s., sprejemem takoj šole prostega pridenega fanta ali deklico. Naslov v upravi lista. 397

Gepi dobro ohranjen, kupi Franz Kovše, Lobnitz 2, P. Maria Rast. 399

Lepo posestvo

do 150 oralov, po možnosti z vinogradom, okrog Marburg-a ali Luttenberg-a kupim takoj. Ponudbe s ceno pod »Posestvo« na upravo lista. 407

Posestvo se da v najem na polovico pridelka. Vprašati pri Franc Haas, Roßbach, P. Gams bei Marburg (Drau). 402

Prešo, (stiskalko) hrastovo, kompletno, močno in dobro ohranjeno proda Karl Kunej, Cilli, Schloßberg Nr. 8. 403

Zobna praksa

Dentistin Albine Forster se nahaja od 1. septembra v Landwirtschafts-Genossenschaft (Kmetijska zadruga) v I. nadstropju, Windisch-Feistritz. 328

Državni uslužbenec

išče sončno sobo pri poštenu družini. Naslov v upravi. 400

Iščem skromno 17- do 23-letno deklco ali vdovo, ki bi

poročila

22-letnega v dobri službi stoječega nenapačnega mladeniča. Ponudbe s sliko pod »Resnost«. 398

Zdrav, priročen in delaven 28-letni

pekovski pomočnik

išče v svrhu

ženitve

čedno in pridno dekle z nekoliko gotovine ali malim posestvom. Dopise pod »Štajerc« na upravo lista. 392

Blagajničarka

išče službo, gre na deželo v večjo trgovino. Ponudbe pod »Zanesljiva« na upravo lista. 408

Sprejem takoj učenca in pomočnika, Franz Slana, Schneider, St. Thomas bei Friedau. 405

Trgovska pomočnica

išče službo. Gre tudi v slaščičarno, bife ali slično. Naslov v upravi lista. 406

Viničarja,

marljivega, treznega, s 4—5 delovnimi močmi sprejem. Ponudbe na Arbeitsamt, Marburg (Drau). 401

Oferja sprejme Anton Majhen, P. Marburg (Drau). 396

Samostojno

gospodinja

na večjem posestvu sprejme Jelka Zolgar, Pettau, Anastasius-Grün-Straße 19. 395

Hlapca h konjem, delovnega, poštenega, sprejme v stalno službo Alois Arbeiter, Marburg (Drau), Draugasse 5. 394

Viničarja

s 3—4 delovnimi močmi sprejme Anton Schantl, Unter-Jakobstal 63, P. St. Jakob i. d. W. B. 393

Vesten viničar.

3—4 delovne moči, se sprejme. Vprašati Roßwein 97 bei Marburg (Drau). 370

Hlapca za poljsko delo k par konjem, sprejme Georg Zunko, Oberrotwein Nr. 20, P. Marburg (Drau). 334

Majerja in viničarja

se sprejme. Vprašati pri Franz Erlich, Verwalter, Podgratz, P. Ober St. Kuni-gand. 335

Razglas

Vpisovanja v fečaje nemščine (za začetnike in spopolnitev) iz mesta Cilli, se vršijo v času med 22. in 27. septembrom 1941 v uradu Volkbildung, Kreis-haus, Cilli, Sachsenfelderstraße 1, dnevno med 7. uro 30 in 12. uro 30 ter med 15. in 19. uro.

Na predloge, ki bi se jih morebiti stavilo pozneje, se ne bo mogoče ozirati.

STEIRISCHER HEIMATBUND

Kreisführung Cilli

Amt Volkbildung

409

Knaben-Hauptschule (Bürgerschule) in Cilli Deška glavna šola (meščanska šola) v Cilli-ju

poroča, da se vrši vpisovanje izvenmestnih učencev iz Landkreis-a Cilli v vse štiri razrede do vključno 20. septembra t. l.

Čas: med 8. in 12. uro.

Kraj: I. mestna šola, pritličje desno.

Cilli den 12. September 1941.

Der komm. Leiter

RUDOLF PETAK

391

Mädchen-Hauptschule (Bürgerschule) in Cilli Dekliška glavna šola (meščanska šola) v Cilli-ju

Vpisovanje deklic Landkreis-a Cilli, ki želijo obiskovati glavno šolo v Cilli-ju, se vrši dnevno do vključno 20. septembra 1941 med 8. in 12. uro v poslopu I. mestne šole v Cilli-ju, Roseggerstraße.

Der kommissarische Leiter:

Max Lang e. h.

390

Strassenbauamt Cilli

sporoča vsem predlagateljem računov, da se bodo v bodoče izplačevali računil le po poštnih nakaznicah ali potom banke. Vsaka osebna intervencija je brez-predmetna.

STRASSENBAUAMT CILLI

Seilergasse 2

389